

Handläggare
Josefin Lokvist
Telefon: 0850812197**Till**
Södermalms stadsdelsnämnd
19 september 2023

Tertialrapport Tertial 2 2023 för Södermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till tertialrapport 2, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär budgetjustering om 1,8 mnkr avseende kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
3. Nämnden begär budgetjustering om 2,1 mnkr avseende kapitaltjänstkostnader.
4. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 25,0 mnkr.

Alexandra Wynn
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Ärendet redovisas i förvaltningens tjänsteutlåtande. Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att fjorton av sexton mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålen bedöms uppfyllas helt och två delvis samt att tjugoen nämndmål bedöms uppfyllas helt och ett delvis. Tertialrapport med helårsprognos visar på ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatöverföring.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	11
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	22
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	30
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	37
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	49
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	54
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	62

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	71
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	77
Uppföljning av ekonomi	83
Uppföljning av driftbudget	83
Resultatenheter	91
Investeringar	91
Omslutningsförändringar	94
Budgetjusteringar.....	94
Analys av balansräkning.....	95
Intern kontroll.....	96

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 SDN 12

Bilaga 2: Bilaga 02 Halvårsuppföljning T2 Lex Sarah

Bilaga 3: Bilaga 03 Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 4: Bilaga 04 Verksamhetsuppföljningar FH entreprenad 2023

Bilaga 5: Bilaga 05 Verksamhetsuppföljning MUK + Kreativt center 2023

Bilaga 6: Bilaga 06 Verksamhetsuppföljningar äldreomsorg jan-aug

Bilaga 7: Bilaga 07 Ekonomisk uppföljning

Bilaga 8: Bilaga 08 Bokslutsbilagor

Sammanfattande analys

Nämndens prioriterade arbete

Stadsdelsnämndens prioriterade arbete under år 2023 pågår utifrån följande utgångspunkter:

Stärka den lokala demokratin

Förvaltningen hanterar medborgarförslag utifrån den reviderade rutinen och genomför minst två gånger om året nämndsammanträden på annan plats inom stadsdelsområdet än på förvaltningskontoret. Förvaltningen genomför även regelbundet medborgardialoger med invånare, civilsamhälle och det lokala näringslivet och har därmed ökat förutsättningarna för stärkt lokaldemokrati. Under perioden har två digitala medborgardialoger genomförts som gäller kommande upprustning av lekplatsen i Tantolunden och kommande upprustning av Ansgarieparken. Platssamverkan och platsaktivering med fokus på trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder har intensifierats under perioden vilket ska bidra till att öka tryggheten i och attraktionskraften till stadsdelsområdet. Bland annat har Trygghetsprojektet ”Sommar i Tanto” pågått under sommaren med olika former av aktiviteter och framträdanden.

Ett intensifierat klimat- och miljöarbete

För att bidra till stadens övergripande mål om en klimatpositiv stad senast 2030 intensifieras klimat- och miljöarbetet. Genom att bland annat ha minskat energianvändningen i de egna verksamheterna, påbörjat planering av årets klimatinvesteringsåtgärder och åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet och genom att aktivt följt upp och identifiera vilka verksamheter som har möjligheter att öka andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel har förvaltningen stärkt förutsättningarna för ett mer hållbart stadsdelsområde. Arbetet med att öka medarbetarnas kunskap om stadens miljöprogram och klimathandlingsplan pågår.

En god arbetsgivare

Ett systematiskt arbete bedrivs för att vara en bra arbetsgivare. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ger en god social och organisatorisk arbetsmiljö och satsningen på att utveckla medarbetarskapet har startat och väntas bidra till ett öppet arbetsklimat där medarbetarna arbetar aktivt för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med södermalmsbornas fokus. Resultatet från medarbetarundersökningen visar att 87 procent av förvaltningens medarbetare upplever arbetet som meningsfullt vilket är ett högt resultat och i nivå med staden i övrigt.

Bedömning av måluppfyllelse

Södermalms stadsdelsförvaltning bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Nedan sammanfattas på vilket sätt nämnden bidrar till att uppfylla fullmäktiges mål.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt.

Förskolorna arbetar medvetet med språkutveckling och flerspråkighet. Exempelvis genom

daglig högläsning och samtal om litteratur och texter. Även det gemensamma projektuppdraget, " Hur lyssnar och möts vi i vår stad?", kopplas till det språkutvecklande arbetet. Ett nätverk för barns rättigheter ingår som en del i det årshjul förskolan tagit fram för säker förskola. Nätverket sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Exempel på teman som nätverket har tagit upp är barn med skyddade personuppgifter, orosanmälan och misstanke om att barn far illa. Dessa tillfällen har bidragit till en ökad samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och samverkan och samarbetet behöver fortsätta stärkas. Samverkan mellan skola, socialtjänst och polis har fortsatt att stärkas för att tidigt upptäcka barn och ungdomar som riskerar någon form av social utsatthet, kriminalitet eller missbruk av alkohol eller narkotika. Samarbetet syftar även till ett tätare samarbete i redan pågående ärenden. Med stöd av socialförvaltningen och i samarbete med andra stadsdelsförvaltningar fortsätter förvaltningen att följa utvecklingen mot en socialtjänst som är mer förebyggande och har möjlighet att ge tidigt och snabbt stöd. Preventionsgruppen har skapat ett förebyggande team, bestående av en behandlare, socialsekreterare och anhörigkonsulent vars uppdrag bland annat är att stärka upp och utveckla de föräldrastödsinsatser som finns, arbeta tydligare med anhöriga och utöka antalet BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga).

En plan har tagits fram för hur de kommunala förskolorna ska informera om sin verksamhet. Representanter från förskolan har besökt öppna förskolorna och berättat om förskolans verksamhet. Arbetet pågår med att höja och likställa kvaliteten på de kommunala förskolornas föräldravisningar. Detta i syfte att föräldrarnas upplevelse av visningen ska vara positiv och att de ställer sig i kö till förskolan. Södermalms kommunala förskolor arbetar med projektuppdraget om hållbar framtid, " Hur lyssnar och möts vi i vår stad?". Fokus är barns delaktighet och demokratiuppdraget i förskolan - hur gör och lär vi demokrati. Det gemensamma projektuppdraget bidrar till att skapa kvalitet och likvärdighet på de kommunala förskolorna. Södermalms kommunala förskolor har även tagit fram en lokal handlingsplan för övergången mellan förskola och skola, här ingår de kommunala verksamheterna medan de fristående kan välja att delta eller ha egna rutiner för övergången. Ett erfarenhetsutbyte mellan förskollärare, barnskötare och lärare i grundskolan har påbörjats och fokus är förskolans och skolans språkarbete. Detta är ett led i att öka samverkan och stärka samarbetet för att säkerställa trygga övergångar. Arbetet har fortgått gällande förvaltningens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. I mars öppnades möjligheten upp för att ansöka om plats till förskolan Norrskenet. Förskolans lokaler är iordningsställda och rekrytering har skett av en barnskötare som har kunskaper inom två av de samiska språken samt av en förskollärare med kunskaper inom meänkieli. Förskolan öppnade vid höstterminsstarten.

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. Förvaltningens SIP-samordnare arbetar bland annat för att höja kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser. Inflödet av orosanmälningar gällande barn och ungdom är fortsatt hög. Förvaltningen följer utvecklingen noga utifrån belastning för

medarbetare och eventuella arbetsmiljörisiker som kan uppstå liksom kostnadsutvecklingen. Förvaltningens HVB-samordnare (hem för vård och boende) fortsätter att fokusera på placerade barn och ungdomars skolgång och resultat. Genom att samordnaren medverkar i alla nya placeringar har en fungerande skolplanering kunnat upprättas. Förvaltningen är tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar delaktig i utveckling av rekrytering av nya jour- och familjehem inom socialförvaltningens Resursteam. Förvaltningen riktar det uppsökande arbetet mot ungdomar genom att följa utvecklingen i olika områden och på platser inom stadsdelsområdet. Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och förebyggande arbetet med fokus på barn och ungdomar. Förvaltningen har medverkat i upprättandet av ytterligare ett skolsocialt team inom stadsdelsområdet. Det nya skolsociala teamets uppdrag omfattar även yngre barn i mellanstadieålder som har en väldigt omfattande skolfrånvaro eller inte alls går i skolan. Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen påbörjat insatser med fem barn med inledande planeringsmöte med SIP-samordnaren inför höstens skolstart.

Utvecklingsarbetet inom ramen för projekt IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld) för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling har fortsatt. Implementeringen av arbetssättet som har utvecklats under projekttiden pågår för att fortsätta i ordinarie verksamhet. Förvaltningens utvecklingsprojekt för tydligare beställningar och ökad delaktighet hos brukarna i arbetet med genomförandeplaner har fortsatt, bland annat med fokus på fortsatt samverkan och införande av framtaget stödmaterial. Projektet har, i linje med stockholmarnas fokus, tydliggjort brukardelaktigheten i processen med beställningar och genomförandeplaner samt ökat samsynen mellan utförare och beställare. Förvaltningen har gjort en inventering av antal personer som inte har rätt till daglig verksamhet och tagit fram förslag på samarbete med Tellus fritidscenter som riktar sig mot äldre personer med funktionsnedsättningar. Formerna för samarbete har identifierats och vissa verksamheter har redan besökt Tellus fritidscenter. Arbetet fortsätter under hösten.

Den äldres stöd, omsorg och omvårdnad anpassas utifrån den enskildes behov. Genom att i linje med stockholmarnas fokus involvera den äldre i planeringen och i genomförandet av insatsen säkerställs det egna inflytandet och upplevelsen av trygghet ökar. En rad fleråriga satsningar pågår med den äldre stockholmarnas fokus, den enskildes delaktighet, likställighet och ett än mer systematiskt kvalitetsarbete inom områden som: kontaktmannaskap, social dokumentation, ombud och nätverksträffar, reflektion samt teamarbete. Verksamheterna har fortsatt utveckla kvalitetsråd som forum för medarbetare och chefer att tillsammans arbeta med ständiga förbättringar och att utbilda i och införa arbetssätt för effektivare och säkrare informationsöverföring i teamet. Nya utvecklingsområden har identifierats och nya rutiner kopplade till aktuella avvikelser har följts upp. Satsningar inom digitalisering där medarbetare varit drivande befinner sig också i förberedelsestadiet, bland annat Paragå (mobilt dokumentationssystem) på Hornstulls servicehus och en receptbank för hemtjänsten.

Den långsiktiga satsningen på att nå ut till fler seniorer och fler grupper av seniorer pågår. Strategin är att bryta social isolering och ofrivillig ensamhet genom att dels fortsätta erbjuda relevant och efterfrågad verksamhet i förvaltningens lokaler och dels att möta seniorer där de befinner sig för att kunna erbjuda stöd och information när den behövs. Ett exempel är hur

förvaltningen sett en ökad efterfrågan på stöd från de äldres barn som lett till att anhörigkonsulenten utökat gruppverksamheten. En förutsättning för en trygg ålderdom är att som enskild veta vilket stöd och vilken hjälp som finns att få. Förvaltningen fortsätter därför arbetet med att stärka den strategiska kommunikationsplaneringen för att ytterligare möjliggöra detta. Det handlar också om att samverka med och nå ut med information genom de många aktörer på Södermalm som också har seniorer som målgrupp. Genom äldrelotsens breda nätverkande med olika aktörer inom stadsdelsområdet och förmågan att knyta samman enskildas behov med rätt kontakt uppmärksammas en stor efterfrågan såväl från aktörer som seniorer. Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen har fortsatt att ge än mer personcentrerad vård och omsorg för personer med kognitiv sjukdom och psykisk ohälsa. Exempelvis genom fortsatt arbete med genomförandeplaner i dagverksamheterna utifrån Stjärnmärkning och hemtjänstenhetens fokus på individuella bemötandeplaner. Hemtjänsten har under våren tagit fram en ny rutin för upprättande av genomförandeplaner med fokus på bemötande för personer med kognitiv sjukdom och psykisk ohälsa.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året.

Bedömningen grundas på att samtliga fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt.

Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för att fortsätta med energieffektiviserande åtgärder där utbyte av gammal belysning till LED är aktuellt. Startmöte med entreprenör genomfördes i augusti på Kulltorps vård- och omsorgsboende. Till hösten är även planen att byta armaturerna på förskolan Orion, om det blir klimatpengar över från de två planerade projekten ses möjligheten över att LED-investera i ytterligare en lokal. Nämnden har också beviljats klimatinvesteringsmedel för att tillföra nya växtbäddar för parkträd, perennplanteringar och buskage som innehåller biokol samt för plantering av nya träd. Under perioden har förvaltningen fortsatt planeringsarbetet för årets insatser. Upprustningen av Mariatorget har påbörjats där en betydande del utgörs av klimatfrämjande åtgärder. Platser har pekats ut för årets trädplanteringar och träd har bokats upp på plantskolor inför höstens utplantering, exempelvis i Vitabergsparken och på Långholmen.

Under perioden har flertalet åtgärder för ökad biologisk mångfald fortgått. Exempelvis har planeringsarbete fortsatt för att iordningsställa ytor för ökad biologisk mångfald och för att anlägga nya boplatser för bin och fjärilar. Området mellan Sickla Park och Nacka har kompletterats med nya träd med syftet att förstärka det ekologiska sambandet mellan Nackareservatet och Sickla Park. Ett planeringsarbete för genomförande av skötselinsatser utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park har fortsatt. Restaurering av ängsytor i Sickla Park har också pågått under perioden. Under perioden har även säsongens båtförbindelse till Årsta holmar påbörjats.

Förvaltningen har under perioden fortsatt planeringsarbetet för rensning av igenväxande grundområden på Årsta holmar. Tillsammans med reservatsförvaltare och ansvarig för fiskevård på miljöförvaltningen har förvaltningen identifierat att flera aspekter måste utredas ytterligare innan eventuella åtgärder kan påbörjas. Förvaltningen återkommer med uppdatering kring denna åtgärd under året.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla
Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året.

Bedömningen grundas på att fem av sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt och två delvis.

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Tertialrapport 2 visar på ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatöverföring. Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett överskott om 34,7 mnkr vilket främst beror på lägre antal personer än beräknat inom vård- och omsorgsboenden. Förvaltningens bedömning är att antalet personer på vård- och omsorgsboenden kommer att öka under årets sista månader men inte så mycket som förvaltningen har budgeterat för.

Ökad inflation och stigande priser och räntor slår hårt på ekonomin för låginkomsttagare. Trots detta kan förvaltningen ännu inte se någon ökning av antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd. Förvaltningen följer utvecklingen noga och samverkar internt och externt för att kunna möta de behov som uppstår vid ökad arbetslöshet och försämrade ekonomiska villkor för invånare inom stadsdelsområdet. Under sommaren har 1104 ungdomar (556 pojkar och 548 flickor) feriearbetat inom förvaltningens verksamheter. Ett samverkansprojekt har initierats mellan förvaltningen, lokalpolisen och nöjesetablissemang i syfte att uppnå ett långsiktigt hållbart nöjesliv. Fokus ligger bland annat på att minska risker kopplat till narkotikabruk, överservering av alkohol och oroligheter i samband med stängning av nöjesetablissemang. Inför den pågående upprustningen av Mariatorget har förvaltningen och trafikkontoret haft nära dialog med de näringsidkare som bedriver verksamhet på platsen. Etapperna för upprustningen har tagit hänsyn till näringsidkarnas behov och önskemål.

Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Arbetet med att ta fram en rutin med syfte att motverka/förhindra att barnfamiljer vräks har påbörjats i samverkan med alla enheter på sociala avdelningen. Förvaltningen fortsätter att utveckla den interna samverkan kring äldre hemlösa och har genomfört kartläggning av processen för samhandläggning. Kartläggningen visade att förvaltningen behöver utveckla sitt arbete med gruppen äldre hemlösa personer utan andra behov av insatser (inget missbruk, psykisk ohälsa eller liknande). Förvaltningen förbereder rekrytering av en bolots inom äldreomsorgen med uppdrag att arbeta sammanhållet med målgruppen hemlösa äldre.

Den strategiska kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är ett särskilt prioriterat område för att möta den ökande andelen äldre befolkning med behov av en kvalificerad vård och omsorg. Ett arbete med kompetensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor har påbörjats för att säkra upp att verksamheten har utbildad personal. För att möta framtida behov av kompetens har förskolan satsningar på förskolläraernas undervisningsuppdrag och pedagogiska ledarskap. Detta för att både stärka kunskapen kring att undervisa samt att leda arbetslag och barngrupp. Sociala avdelningen ser ett behov av att erbjuda fördjupande kompetenshöjande insatser för erfarna medarbetare. Avdelningen har börjat se över möjligheter att kontinuerligt erbjuda medarbetare att prova nya arbetsuppgifter över enhetsgränserna, utifrån intresse,

kompetens och erfarenhet. Den 1 oktober 2023 träder nya regler kring dygnsvila i kraft i kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser som just fokuserar på vikten av återhämtning. Detta medför att samtliga verksamheter, men framför allt utförarverksamheter inom äldreomsorgen och verksamheter för personer med funktionsnedsättning, ser över schemaläggning och bemanningsmål för att främja återhämtning mellan arbetspass. Innehållet i årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) har reviderats och bland annat kompletterats med medarbetarskapsåtgärder och information om kris och krig. Under hösten kommer en ny SAM-modul införas i planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb.

Förvaltningen har ett systematiskt säkerhetsarbete som inkluderar uppföljning av risk- och sårbarhetsanalys. Under året har 91 medverkanden deltagit i olika krisövningar och samtliga övande verksamheter har vidtagit åtgärder för att säkra beredskap och kontinuitet. Åtgärderna har bland annat varit att komplettera krisförråd samt att etablera processer och rutiner för inkallning enligt olika krisscenarier. På grund av det försämrade säkerhetsläget och att den nationella terrorhotnivån har höjts till 4 på en femgradig skala intensifierar förvaltningen arbetet med att se över verksamhetsrutinerna och skapa hållbara säkerhetsrutiner. Förvaltningen förbereder sig även för ytterligare eventuell försämring av säkerhetsläget. Det systematiska informationssäkerhetsarbetet fortgår och förvaltningen stärker tillfälligt resurserna för att registerförteckna personuppgifter, genomföra informationsklassningar och tillsammans med förvaltningens informationssäkerhetssamordnare inventera och skapa en struktur för vilka processer och informationsmängder som förvaltningen behöver klassa under hösten 2023.

Förvaltningen har fortsatt att intensifierat trygghetsarbetet under perioden bland annat genom att genomföra olika aktiviteter inom de prioriterade områdena i den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Södermalm. Förvaltningen har fortsatt att delta i aktiviteten "Effektiv samverkan för trygghet". Områden som prioriteras är Västra och Centrala Södermalm. Genom regelbundna lägesrapporter över situationen på aktuellt område initierar samverkansgruppen åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området. Trygghetsprojektet "Sommar i Tanto" och "Sommar på Medis" har pågått under sommaren med olika former av aktiviteter och framträdanden. Vad gäller trygghetsskapande insatser på Västra Södermalm är en bra och stark samverkan under uppbyggnad med såväl lokala aktörer (föreningar, bostadsbolag, boende och näringsidkare) som med kriminalvård, regionen och andra vårdgivande organisationer. Det uppsökande arbetet har påbörjats och sker i tät samverkan med Polisen och socialförvaltningens uppsökarteam. För att kunna utvärdera om det arbete som sker bidrar till ökad trygghet genomfördes en nollmätning avseende den upplevda tryggheten under juni. Planering inför den trygghetsskapande insatsen i form av ny belysning mellan Liljeholmsbron och den öppna väggen för gatukonst i Drakenbergsparken har genomförts under perioden. Insatsen görs i samarbete med trafikkontoret och den nya belysningen planeras att komma på plats under hösten 2023.

Med stockholmarens fokus och för ökad lokal demokrati och inflytande genomfördes nämndsammanträde i maj i Gamla stan och kommer i september att genomföras i Hornstull för att underlätta närvaro för invånare i andra delar av stadsdelsområdet. Digitalt formulär för att lämna medborgarförslag och den utvecklade hanteringen av medborgarförslag har börjat

användas i och med nyinkomna medborgarförslag under perioden och upplevs fungera väl. Förvaltningen genomför även regelbundet medborgardialoger med invånare, civilsamhälle och det lokala näringslivet och har därmed ökat förutsättningarna för stärkt lokaldemokrati. Under perioden har två digitala medborgardialoger genomförts som gäller kommande upprustning av lekplatsen i Tantolunden och kommande upprustning av Ansgarieparken. Det för stadsdelsförvaltningarna gemensamma nätverket för mänskliga rättigheter har genomfört ett par träffar och tydliggjort syftet.

Arbete utifrån direktiven för samtliga nämnder

Hur nämnden arbetar utifrån direktiven beskrivs under relevanta mål för verksamhetsområdet.

Långsiktigt hållbar ekonomi

Arbetet beskrivs främst under mål 3.1 och 3.5.

Klimatpolitik

Arbetet beskrivs främst under mål 2.1, 2.2, 2.3 och 2.4.

Innovation, digitalisering och upphandling

Arbetet beskrivs främst under mål 3.5.

Staden som arbetsgivare

Arbetet beskrivs främst under mål 3.4.

Samverkan för en trygg och säker stad

Arbetet beskrivs främst under mål 3.5 och 3.6.

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor

Arbetet beskrivs främst under mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 3.2 och 3.3.

Ett Stockholm med hållbar tillväxt

Arbetet beskrivs främst under mål 2.3, 3.2 och 3.6.

Stockholm som kulturellt centrum

Arbetet beskrivs främst under mål 1.5.

Samverkan för ökat bostadsbyggande och en hållbar stadsutveckling

Arbetet beskrivs främst under mål 3.1 och 3.6.

En hållbar och demokratisk stad

Arbetet beskrivs främst under mål 3.7.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att KF-aktiviteten kommer att genomföras och att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Förebyggande arbete för att ge barn och ungdomar möjlighet till en trygg uppväxt med jämlika villkor

I förskolans uppdrag ingår att ge omsorg och trygghet och forskning visar att tidig pedagogisk verksamhet har positiv påverkan på barns utveckling, lärande och välbefinnande långt upp i skolåldern. Att så många barn som möjligt tar del av förskolans verksamhet är viktigt eftersom det ökar möjligheterna till tidigt och förebyggande stöd men också för att rusta barn inför skolan, öva dem i svenska och ge dem bättre förutsättningar att klara skolans kunskapskrav. Inom Södermalms stadsdelsområde är andelen barn inskrivna i förskola högt, 96 procent. De barn som inte är inskrivna i förskola kommer att få ett informationsbrev om förskola och allmän förskola. Utifrån ändringar i skollagen som syftar till att fler barn ska gå i förskola och få möjlighet till bättre språkutveckling i svenska har förvaltningen identifierat åtta familjer där barnen kan ha ett behov av språkutveckling. Dessa familjer har fått erbjudande om allmän förskola.

Forskning visar samstämmigt att en förskola av hög kvalitet är utjämnande och ger jämlika villkor. En förskola som skapar goda lärande- och utvecklingsmöjligheter kan bidra till att förbättra barnens psykiska hälsa på kort och lång sikt. Bland det viktigaste i barns liv och även avgörande för en intellektuell, känslomässig och social utveckling är att få utveckla sitt språk. Med hjälp av språket lär sig barn att förstå sig själva, sin omgivning och att sortera

upplevelser. Att kunna uttrycka sig i tal och skrift är en förutsättning för att aktivt kunna delta i samhället och en demokratifråga. Förskolorna arbetar medvetet med språkutveckling och flerspråkighet. Exempelvis genom daglig högläsning och samtal om litteratur och texter. Även det gemensamma projektuppdraget, " Hur lyssnar och möts vi i vår stad?", kopplas till det språkutvecklande arbetet. Södermalms kommunala förskolor arbetar genom sitt systematiska kvalitetsarbete för en likvärdig förskola med kvalitet. Förskolornas kvalitet följs upp genom exempelvis kvalitetsuppföljningar, verksamhetsbesök samt resultatet i förskoleundersökningen.

Stödenheten och förskolans utvecklingsenhet fortsätter det förebyggande och hälsofrämjande arbetet inom förskolan genom exempelvis barnhälsomöten, riktade insatser kring språkstörning, språkutveckling, pedagogens förhållningssätt samt samverkan med vårdnadshavare.

Ett nätverk för barns rättigheter ingår som en del i det årshjul förskolan tagit fram för säker förskola. Nätverket sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Exempel på teman som nätverket har tagit upp är barn med skyddade personuppgifter, orosanmälan och misstanke om att barn far illa. Dessa tillfällen har bidragit till en ökad samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och samverkan och samarbetet behöver fortsätta stärkas. Under hösten kommer Stockholms stads Barnombudsman att medverka på en nätverksträff och informera om FN:s barnkonvention.

Under perioden har sju grupper för barn i åldern 3-7 år inom föräldrastödsprogrammet Alla Barn i Centrum (ABC) genomförts. För barn i åldern 0-2 år har det under perioden genomförts fem grupper inom ABC och dessa har öppna förskolan ansvarat för. Alla föräldrar som önskat plats på utbildningarna har fått en plats och under hösten planeras flera grupper starta.

Likabehandlingsarbetet i förskolan är ett ständigt pågående arbete för att förskolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheterna har planer med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling som återspeglar arbetet med att främja likabehandling.

För att förebygga våld i förskolan fortsätter förskolan att utveckla och sprida det våldspreventiva arbetet. Våld i förskolan kan till exempel handla om att leka våldslekar eller att de yngre barnen som ännu ej fått ett verbalt språk blir knuffade eller råkar ut för bitningar. För att förhindra sådana situationer arbetar pedagogerna preventivt. Ett exempel är att pedagogerna uppmärksammar lek med våldsinslag och att den närvarande och aktiva pedagogen erbjuder barnen annan lek.

Samverkan mellan skola, socialtjänst och polis har fortsatt att stärkas för att tidigt upptäcka barn och ungdomar som riskerar någon form av social utsatthet, kriminalitet eller missbruk av alkohol eller narkotika. Samarbetet syftar även till ett tätare samarbete i redan pågående ärenden. Preventionsgruppen har fortsatt att bjuda in till föräldracaféer med olika teman. Förvaltningen har planerat för höstens samverkansdagar med förskola, grundskola och socialtjänst med fokus på socialtjänstens utredningar, insatser och att lyfta fram goda exempel

där samarbetet har medfört skillnad för de enskilda barnen och vårdnadshavarna.

Med stöd av socialförvaltningen och i samarbete med andra stadsdelsförvaltningar fortsätter förvaltningen att följa utvecklingen mot en socialtjänst som är mer förebyggande och har möjlighet att ge tidigt och snabbt stöd. Preventionsgruppen har skapat ett förebyggande team, bestående av en behandlare, socialsekreterare och anhörigkonsulent vars uppdrag bland annat är att stärka upp och utveckla de föräldrastödsinsatser som finns, arbeta tydligare med anhöriga och utöka antalet BRA-samtal (Barns rätt som anhöriga). Utökad samverkan med skola och förskola är initierad för att under året kunna erbjuda ABC-grupp för mellanstadiebarn. Genom förvaltningens förstärkning på Ungdomsmottagningen har tillgängligheten ökat för målgruppen vilket har minskat kötiden för besökare. Södermalms Ungdomsmottagning har ett högt besöksstryck som delvis beror på det stora antal grund- och gymnasieskolor som är belägna inom stadsdelsområdet. Förstärkningen har också resulterat i att mottagningen kunnat ta emot flest besökare per kurator i jämförelse med stadens övriga mottagningar.

Inkluderande och attraktiva aktiviteter

Fritidsverksamheten har under året ett utökat samarbete med bland annat fältverksamheten där fritidsledare tillsammans med fältassistenter besöker skolor och genomför rastaktiviteter med olika tema. Fritidsverksamheten har lördagsöppet särskilt för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning. Insatsen har varit uppskattad av ungdomarna och kommer att utvärderas för att i linje med stockholmarnas fokus tydligare möta de behov och önskemål som finns hos målgruppen. I samarbete med Norrmalms stadsdelsförvaltning har fritidsverksamheten arrangerat Lördagshänget för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning. Aktiviteter som erbjudits vid dessa tillfällen var bland annat karaoke, kubb och grillning. Vid ett av tillfällena åkte verksamheten till Funkisfestivalen i Skarpnäck. Verksamheten har också varit med och tillsammans med andra förvaltningar arrangerat och deltagit i Sommar på Björnö. Fritidsverksamheten kommer under hösten genomföra HBTQ-certifiering för att öka sin kunskap kring målgruppen och utveckla bemötande och insatser för att attrahera fler ungdomar till verksamheten.

Ungdomsrådet har träffats två gånger hittills under 2023 där unga från flera olika skolor inom stadsdelsområdet varit med och berättat om behov och önskemål gällande bland annat fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Bland annat har deltagarna bidragit med idéer/förslag till ungdomskvällar i Tanto under sommaren inom temat trygghet/säkerhet.

Södermalms parklekar har sett över sina öppettider vilket resulterade i att Högalids parklek utökade med lördagsöppet från den 22 april och fram till midsommar och därefter från slutet av augusti till månadskiftet september/oktober. Stora Blecktornsparken kommer att ha öppet längre en dag i veckan och Drakenbergsparken har haft sommaröppet. Under sommaren har parklekarna genomfört många olika aktiviteter i form av exempelvis parklekens dagkollo för barn, midsommarfirande, cirkusskola, familjefest, kulturaktiviteter och trolleriföreställning.

När det gäller ansökningar till sommarkoloniverksamhet har det inkommit 1369 stycken. Av dessa tilldelades 1010 barn en plats, vilka deltog på årets sommarkollo. I jämförelse med föregående år är det fler deltagare då 977 barn deltog. Södermalm har en hög andel åkande barn i förhållande till andra stadsdelar.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet med nätverket för barns rättigheter och hälsa.
- Det förebyggande arbetet för att tidigt nå barn och ungdomar som riskerar att utveckla psykosociala problem och deras föräldrar.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att säkerställa att de fritidsverksamheter och parklekar som finns även möter flickors behov och preferenser.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Likabehandlingsarbetet inom förskolorna.
- Arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning.
- Parklekarna är en plats öppen för alla och där familjer från stadsdelsområdet och från andra stadsdelsområden möts.
- Sommarkollo där barn från hela staden träffas oberoende av stadsdelsområde och deltar på lika villkor och utbyter erfarenheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med fastighetsnämnden utforma en strategi för användande och utveckling av parkleksverksamheten och användning av parkleksbyggnader	2023-01-01	2023-06-30	

Nämndmål: 1.1.1 Alla barn och ungdomar på Södermalm ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Utveckla öppenvårdsinsatserna till mer förebyggande och tidigt stöd, exempelvis genom utökat föräldrastödsprogram och ökad tillgänglighet till ungdomsmottagningen.
- Tillgängliggöra och nå fler ungdomar med olika funktionsnedsättningar, HBTQI+-ungdomar och nyanlända ungdomar och erbjuda aktiviteter med fokus på rörelse och hälsa i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Aktiviteterna ska planeras utifrån ungdomarnas önskemål.
- Stärka intern och extern samverkan mellan fritidsverksamheter, skola, förskola, socialtjänst och polis. Med fokus på det förebyggande arbetet för att nå barn, ungdomar och familjer i riskzon.
- Fritidsverksamheterna arbetar aktivt med att förebygga ohälsa hos barn och ungdomar.
- Fortsätta utveckla arbetssätt för fysisk aktivitet utomhus i parklekarna.
- Utveckla parklekarnas pedagogiska och kulturella innehåll samt utöka öppethållande.

- Genomföra ABC-föräldrastödsprogram.
- Ökad samverkan internt och externt med fokus på våldsprevention och övrigt preventivt arbete bidrar till barns rätt till en trygg uppväxt.

Förväntat resultat

- Barn och ungdomar med stödbehov uppmärksammas tidigt.
- Samverkan vidareutvecklas mellan fritidsverksamheter, skola, förskola, socialtjänst och Polisen.
- Barnen i parklekarna är med om organiserade fysiska aktiviteter.
- Parkleken är en mötesplats med planerade och organiserade pedagogiska aktiviteter för barn och unga.
- Aktiviteterna i parklekarna och på fritidsgårdar har ett utökat kulturellt innehåll.
- ABC-föräldrastödsutbildning erbjuds till alla vårdnadshavare som söker.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	61 %	58 %	63 %		60 %	50 %		Tertial 2 2023
Analys Utfallet visar att skola/förskola vidtalas i högre utsträckning för flickor än pojkar. Det kan till viss del bero på att flickor i högre grad väljer att berätta om missförhållanden, exempelvis för en lärare eller skolkurator, vilket medför att verksamheten i högre grad har referenssamtal med skolpersonal för flickor även om grunden inte är skolproblematik.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utse kontaktpersoner för grundskolan inom sociala avdelningen för att utveckla och fördjupa samverkan.	2023-01-01	2023-12-31	
 I samarbete med bland annat ungdomsrådet ska förvaltningen se över behov och utbud i stadsdelsområdet för att möta upp ungdomars önskemål gällande fritids- och ungdomsgårdar. Genomlysningen ska beakta kvalitet i fritids- och ungdomsgårdar som baseras på forskning och erfarenhet.	2023-01-01	2023-12-31	
 Se över möjligheten till utökat öppethållande på helgerna i parklekarna.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Information av förskolans verksamhet

En plan har tagits fram för hur de kommunala förskolorna ska informera om sin verksamhet. Representanter från förskolan har besökt öppna förskolorna och berättat om förskolans verksamhet. Förvaltningen kommer att starta upp ett samarbete med BVC.

Informationsinsatser har även genomförts på parklekarna samt under förskolans dag. Det går ännu inte att se vilka effekterna är av dessa informationsinsatser men flera vårdnadshavare har hört av sig till förvaltningen eftersom de vet att det finns lediga platser. De aktiviteter och informationsinsatser som genomförts under våren kommer att utvärderas.

Förvaltningens köhandläggare har genomfört ett informationstillfälle om ett verktyg i barn- och elevregistret (BER). Verktuget synliggör på ett enkelt sätt vilka familjer som står i kö till förskolan. Detta möjliggör att förskolan kan ta kontakt med de vårdnadshavare som ställt sina barn i kö till förskolan och ge fördjupad information om förskolans verksamhet. Ansvariga för detta är rektorer och biträdande rektorer. Förvaltningen följer kontinuerligt upp antalet inskrivna barn och antalet lediga platser vid förskolornas ekonomiuppföljningar.

På start.stockholm finns förskolornas resultat från förskoleundersökningen publicerade. Förvaltningens uppfattning är att vårdnadshavarnas val av förskola bland annat styrs av resultatet i förskoleundersökningen. De förskolor som har ett lägre resultat i förskoleundersökningen följs upp och ges stöd för att höja kvaliteten och på så vis öka nöjdheten hos vårdnadshavarna.

Arbete pågår med att höja och likställa kvaliteten på de kommunala förskolornas föräldravisningar. Detta i syfte att föräldrarnas upplevelse av visningen ska vara positiv och att de ställer sig i kö till förskolan.

Hållbar utveckling

Södermalms kommunala förskolor arbetar med projektuppdraget om hållbar framtid, " Hur lyssnar och möts vi i vår stad?". Fokus är barns delaktighet och demokratiuppdraget i förskolan - hur gör och lär vi demokrati. Det gemensamma projektuppdraget bidrar till att skapa kvalitet och likvärdighet på de kommunala förskolorna. Med stockholmarnas fokus kommer projektet att involvera och göra såväl barn som familjer delaktiga. Detta har bland annat skett genom den pedagogiska dokumentationen där ett fokus har varit barns delaktighet

och demokratiuppdraget. Det har också skett via uppföljningar där såväl barn som föräldrar bjudits in att vara delaktiga.

Satsningen på odling på förskolegårdarna fortgår. I samarbete med stadsmiljöavdelningen har förskolan fått tillgång till stadsodlingslådor och dessa levereras till förskolor som byter ut slitna pallkragar och till förskolor som inte tidigare har haft någon odling. Under perioden har 33 stadsodlingslådor levererats till förskolorna. De förskolor som inte har möjlighet att använda stadsodningslådor har utifrån sina förutsättningar odlat på sina gårdar, exempelvis i krukor.

Arbetet med att öka barnens fysiska aktivitet på förskolorna på olika sätt genom bland annat planerade pulshöjande aktiviteter utomhus är fortsatt prioriterat.

Trygg övergång förskola skola

Utvecklingsarbetet utifrån utbildningsförvaltningens Riktlinjer för övergångar mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem i Stockholms stad, som reviderades 2022, fortgår. Riktlinjerna ska bidra till att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet för de blivande skolbarnen. Södermalms kommunala förskolor har även tagit fram en lokal handlingsplan för övergången mellan förskola och skola, här ingår de kommunala verksamheterna medan de fristående kan välja att delta eller ha egna rutiner för övergången. Ett erfarenhetsutbyte mellan förskollärare, barnskötare och lärare i grundskolan har påbörjats och fokus är förskolans och skolans språkarbete. Detta är ett led i att öka samverkan och stärka samarbetet för att säkerställa trygga övergångar. För barn i behov av särskilt stöd finns särskilda rutiner för övergången, vilka har fungerat väldigt väl. Samarbetet mellan förskola och skola behöver fortsatt utvecklas och stärkas för att säkerställa planerade och strukturerade övergångar. En utmaning är att barnen går till flera skolor och att rutiner för överlämning och övergångar då ser olika ut.

Språkutveckling

Pedagoger som är kursledare i barns flerspråkighet har utbildat fyra grupper med cirka 30 medarbetare per grupp. Målsättningen är att inom ett par år ska alla pedagoger ha genomgått utbildningen. En effekt av utbildningen är att pedagogerna fått en ökad medvetenhet kring flerspråkighet och att pedagogerna arbetar mer medvetet med språkutveckling, flerspråkighet och nationella minoriteter. Den planerade undervisningen på förskolorna innehåller medvetna språkstimulerande aktiviteter. Utbildningen har även givit ökad kunskap om nationella minoriteter.

I det språkutvecklande arbetet används medvetna digitala pedagogiska arbetssätt och digitala verktyg. Exempelvis används applikationen Book creator som är ett verktyg där barnen har möjlighet att skapa sina egna böcker. Förskolorna samverkar med biblioteken och medverkar därmed till alla barns lika tillgång till litteratur. Högläsning är en aktivitet som prioriteras på förskolorna då det är en viktig del av läsutvecklingen.

För medarbetare som arbetar med barn i behov av särskilt stöd har en logoped tillsammans med en förskollärare från Bamse språkförskola genomfört föreläsning och workshop kring barns språkutveckling. Deltagarna har varit mycket nöjda med föreläsningen och workshopen och det har haft positiv effekt för barnens språkutveckling. Detta visar sig genom att

förskolornas pedagogiska miljöer samt tillgången till olika språkutvecklande material utvecklats utifrån att pedagogernas medvetenhet om barns språkutveckling och språkutvecklande arbetsätt ökat. Utbildningarna kommer fortsätta under hösten.

Delaktighet och inflytande

De kommunala förskolorna arbetar utifrån barnkonventionen och utgångspunkten är att barn har rätt till delaktighet och inflytande. De intressen som är barnens fokus och som de på olika sätt ger uttryck för ligger till grund för utformningen av miljön och utbildningen. Den av förskolorna gemensamt framtagna visionen, "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans", samt det nya projektuppdraget "Hur lyssnar och möts vi i vår stad?" är en del av förskolornas arbete med barns delaktighet och inflytande. Det finns ett behov av att vidareutveckla den pedagogiska dokumentationen så att den används i dialog med barnen för att synliggöra delaktighet och inflytande.

Öppna förskolan

Öppna förskolan är populär och besöks av många familjer. Det ska vara en plats för familjer att mötas och där barnen ska få vara i spännande lärmiljöer tillsammans med andra. Därför har de öppna förskolorna påbörjat arbetet med sina miljöer för att på ett bättre sätt möjliggöra lärtillfällen inom exempelvis skapande. En förväntad effekt av utvecklingsarbetet är att locka fler familjer till öppna förskolan och att det är en rolig mötesplats i ett lärande sammanhang.

Nationella minoriteter

Arbetet har fortgått gällande förvaltningens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. I mars öppnades möjligheten upp för att ansöka om plats till förskolan Norrskenet. Förskolan Norrskenet ligger integrerat i förskolan Orions lokaler på Maria Bangatan som har nära till flera kommunikationer vilket underlättar för barn från hela staden att kunna ta sig till förskolan. Förskolans lokaler är iordningsställda och rekrytering har skett av en barnskötare som har kunskaper inom två av de samiska språken samt av en förskollärare med kunskaper inom meänkieli. Förskolan öppnade vid höstterminsstarten. Genomförandet av verksamheten sker i nära samverkan med samråden och de familjer som kommer vara anknutna till förskolan.

Medarbetare från förskolorna, öppna förskolorna och parklekarna har deltagit på föreläsning med forskare Lena Huss där fokus var språkutveckling och nationella minoriteter.

Ett samarbete mellan Skansen och Södermalms kommunala förskolor med fokus på den samiska kulturen kommer startas upp. Pedagogerna kommer att kompetensutvecklas och förskolornas 5-åringar kommer erbjudas besök på Skansen.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Förskolornas arbete med projektuppdraget "Hållbar framtid – social hållbarhet – för en mer hållbar framtid" Hur lyssnar och möts vi i vår stad?"
- Förskolornas arbete med stadsodling.

Mål 4 - God utbildning för alla

- Förskolorna arbetar utifrån att alla barn ska delta i undervisningen utifrån sina förutsättningar och behov.
- Förskolornas arbete med trygga övergångar från förskola till skola.

Mål 5 - Jämställdhet

- Förskolorna arbetar med att erbjuda barnen ett stort urval av material, lekar, aktiviteter och valmöjligheter så alla barn kan bredda sina lekmönster och välja olika typer av aktiviteter.
- Förskolorna arbetar med att pedagogerna tänker på hur språket används eftersom det kan ge uttryck för olika normer som finns i samhället.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Förskolornas arbete med den gemensamt framtagna visionen, vilken är ett led i att nå en likvärdig förskola.
- Arbetet med att alla barngrupper ska ha förskollärare som ansvarar för och leder undervisningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38,6 %	2,4 %	36,2 %	38,6 %	36 %	34 %	33 %	Tertial 2 2023
  Antal barn per grupp	14,5 barn/avd.			14,3 barn/av d.	15 st	15 st	15 st	Tertial 2 2023
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9 st			4,9 st	4,9 st	4,9 st	4,9 st	Tertial 2 2023
  Förskollärartäthet	14,4 st				15,5 st	15,5 st	15,5 st	Tertial 2 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden samt i samråd polis och boende verka preventivt för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske på samma sätt gentemot fristående skolor	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla stödet till elever med funktionsnedsättningar som går ut gymnasieskola och gymnasiesärskola	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra elevhälsans organisation för förskola, grundskola och gymnasieskola, samt utreda möjligheten att införa nyckeltal för elevhälsan	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB, förskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna införa lekvrådesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska säkra tillräckliga yttorlekar	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.2.1. Barnen lär och utvecklas i förskolan

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Förskolorna vidareutvecklar arbetet tillsammans med barnen kring hållbar utveckling.
- Den av förskolorna framtagna visionen "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans" ska vara en utgångspunkt i förskolornas planering av verksamheten och dess mål.
- Den pedagogiska dokumentationen ska vara relevant och ha ett tydligt syfte som utgår från läroplanens mål
- Den pedagogiska dokumentationen sker med kontinuitet i lärloggarna och synliggör barnens och barngruppens utveckling och lärande
- Barns generella språkutveckling, flerspråkighet och minoritetsspråk utvecklas genom kompetensutvecklingsinsatser för medarbetare
- Kommunikationen och information om barnens utveckling och lärande utvecklas för att nå en högre delaktighet hos vårdnadshavarna
- De pedagogiska lärmiljöerna utvecklas så att de blir en tydlig del av undervisningen.
- Erbjuder en förskola där barnen är trygga och där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.
- Säkerställa att det vid övergång förskola skola finns en dokumentation från förskolan som beskriver barnens utveckling och lärande med fokus på barns språkutveckling.
- Förskolorna arbetar utifrån "Riktlinjer säker förskola"
- Öppna förskolan vidareutvecklar det pedagogiska arbetet och de pedagogiska lärmiljöerna.

Förväntat resultat

- Visionen genomsyrar det dagliga arbetet i de kommunala förskolorna och skapar en gemensam grund i förskolornas planering av verksamheten och dess mål.
- Barnen har jämlika villkor i förskolan för att vara förberedda för fortsatt utbildning.
- Arbetslagen använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra, fördjupa, utvärdera, analysera och utveckla undervisningen.
- Förskolans undervisning stimulerar i högre grad till barnens språkutveckling.
- Övergången till förskoleklass är planerad och strukturerad där ansvarsfördelning mellan förskola, skola och vårdnadshavare är tydlig.
- Kvaliteten i förskolan höjs genom verksamhetsnära uppföljningar såsom organiserad reflektion, resultatdialoger, verksamhetsbesök och kvalitetsuppföljningar.
- Kunskapen i verksamheten om det språkutvecklande arbetssättet har höjts.
- De pedagogiska lärmiljöerna är tillgängliga, estetiska, tydliga och erbjuder en variation av material.
- Förskolegårdarna används som en del av det pedagogiska rummet.
- Alla barngrupper ska ha legitimerad förskollärare som ansvarar för och leder undervisningen.
- Utbildningen bidrar till att flickor och pojkar har lika möjligheter.

- Dokumentation i Lärloggarna synliggör barnens utveckling och lärande.
- Familjevisningar för nya vårdnadshavare ska vara organiserad och planerad vilket ger hög kvalitet.
- Vårdnadshavarna ska vara nöjda med introduktionen i förskolan.
- Den kommunala förskolan ska vara ett attraktivt val.
- Vårdnadshavarna är mer nöjda med barnets utveckling och lärande och delaktighet och inflytande.
- Öppna förskolans pedagogiska arbete och de pedagogiska lärmiljöerna vidareutvecklas.
- Öppna förskolans pedagoger ska ha god kännedom om förskolan och förskolans uppdrag och ge vårdnadshavare som besöker öppna förskolan information om vikten av deltagande i förskolan.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås, att fem av sex indikatorerna nås och en nås delvis och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel nöjda vårdnadshavare avseende utveckling och lärande	85 %	84 %	86 %	82 %		84 %		2023
● ♀ Andel vårdnadshavare som har fått information om förskolans mål och arbetssätt	88 %	88 %	89 %	86 %		86 %		2023
● ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig tryggt på förskolan	92 %	90 %	94 %	92 %		92 %		2023
◆ ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk	89 %	88 %	90 %	90 %		90 %		2023
Analys								
Resultatet för indikatorn är något lägre än föregående år. Södermalm har ett fortsatt högt resultat och når ett högre resultat i jämförelse med staden (85 procent). Förvaltningens förskolor har pågående kompetensutvecklingsinsatser inom området språkutveckling, flerspråkighet och minoritetsspråk.								
● Personalens självvärdering av "barns språkliga och kommunikativa utveckling"	3,9			4		3,7		2023
● Personalens självvärdering av pedagogisk miljö och material	3,8			4		3,6		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning erbjuds barnskötarutbildning.	2023-01-01	2023-12-31	
 Odling sker i förskolans utemiljö.	2023-01-01	2023-12-31	
 Se över möjligheten att utöka antalet utegrupper.	2023-01-01	2023-12-31	
 Stödmaterial för medvetna digitala pedagogiska arbetssätt implementeras.	2023-01-01	2023-12-31	
 Södermalms kommunala förskolor marknadsför sin verksamhet.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utbildning i barns flerspråkighet genomförs.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Alla barn och unga ska ha lika goda uppväxtvillkor

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. Förvaltningens SIP-samordnare arbetar bland annat för att höja kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser.

Förvaltningens HVB-samordnare (hem för vård och boende) fortsätter att fokusera på placerade barn och ungdomars skolgång och resultat. Genom att samordnaren medverkar i alla nya placeringar har en fungerande skolplanering kunnat upprättas. Under våren gjordes en delutvärdering av skolsamordnarinsatsen med fokus på den interna samverkan. Resultatet visar bland annat att socialsekreterarna upplever att de fått ökad kunskap om skolans roll vid placering/skolbyte och dialogen mellan skolsamordnare och socialsekreterare har fungerat bra. Utvecklingsområden som identifierades är bland annat att ta fram ett skriftligt material och skapa en rutin för uppstart och vid hemflytt.

Arbetet med att implementera det digitala verktyget Viewpoint fortlöper enligt plan och uppstart planeras i slutet av augusti med förvaltningens familjevårdsgrupp. Viewpoint är ett digitalt verktyg som ger barn och ungdomar möjlighet att via dator eller mobiltelefon svara på frågor inför möten med socialsekreterare. Syftet är att i linje med stockholmarnas fokus öka

barnets delaktighet i kontakten med socialtjänsten. Arbetet med att informationsklassa systemet och att vidta eventuella åtgärder för integritetsskydd har genomförts av förvaltningens informationssäkerhetssamordnare och dataskyddsombud. För att bättre kunna tillgodose behovet av att utreda jour- och behandlingsfamiljer har familjevården förstärkts med en tjänst och utvecklingsarbete har påbörjats. Förvaltningen är tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar fortsatt delaktig i utveckling av rekrytering av nya jour- och familjehem inom socialförvaltningens Resursteam.

Förvaltningen fortsätter att utveckla stöd till barn med föräldrar med beroende och/eller psykisk ohälsa. Exempelvis har en två dagars internutbildning arrangerats för behandlare från olika verksamheter på sociala avdelningen för att kunna erbjuda fler barn BRA-samtal.

Inflödet av orosanmälningar gällande barn och ungdom är fortsatt hög. Förvaltningen följer utvecklingen noga utifrån belastning för medarbetare och eventuella arbetsmiljörisker som kan uppstå liksom kostnadsutvecklingen. Ett ökat antal orosanmälningar kan betyda att barn har det svårare men det behöver inte vara så utan kan spegla anmälningsbenägenheten i samhället och ökad samverkan med exempelvis skola och polis. En förklaring kan också vara att medvetenhet och fokus på barns rättigheter och på barnperspektiv. En fördjupad analys av utvecklingen kommer att genomföras längre fram.

Samverkan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och Polisen

Förvaltningen riktar det uppsökande arbetet mot ungdomar genom att följa utvecklingen i olika områden och på platser inom stadsdelsområdet. Lägesbilden i lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen ligger till grund för det uppsökande och förebyggande arbetet. Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och förebyggande arbetet med fokus på barn och ungdomar.

Förvaltningen har medverkat i upprättandet av ytterligare ett skolsocialt team inom stadsdelsområdet. Det nya skolsociala teamets uppdrag omfattar även yngre barn i mellanstadieålder som har en väldigt omfattande skolfrånvaro eller inte alls går i skolan. Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen påbörjat insatser med fem barn med inledande planeringsmöte med SIP-samordnaren inför höstens skolstart. Region Stockholm har en konsultativ roll i teamets arbete, inom ramen för BUS-samverkan. Det första skolsociala teamet som förvaltningen byggde upp i samarbete med utbildningsförvaltningen är implementerat i ordinarie verksamhet. Detta uppdrag omfattar elever i årskurserna 2-8 och med en frånvaro mellan 20-80 procent och utgår dels från insatser i skolmiljön och familjebehandling.

Våldsförebyggande arbetet

Förvaltningen förebygger att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik. Samverkan och samhandläggningen kring äldre med komplexa behov fortsätter att stärkas.

Utvecklingsarbetet inom ramen för projekt IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld) för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling har fortsatt. Den utvärdering som genomförts av Marie Cederschiölds högskola visar att IGORs

arbete bidrar till förbättrad samverkan mellan socialtjänsten och Polisen och till förbättrad möjlighet att informera om och motivera till stöd samt också till att i vissa fall bidra med stöd. Implementeringen av arbetssättet som har utvecklats under projekttiden pågår för att fortsätta i ordinarie verksamhet. Under sommaren har socialförvaltningen erbjudit förvaltningen att ingå i den grupp stadsdelsförvaltningar som använder den så kallade Islandsmodellen i ärenden som rör våld i nära relationer. Modellen utgår från att när polis åker till eller befinner sig på en plats där det har förekommit våld i nära relation kallas socialtjänsten till platsen i det akuta skedet. Syftet är att kunna göra en skyddsbedömning av både brottsoffer och eventuella barn på platsen. Sedan 2021 har Farsta och Enskede-Årsta-Vantör implementerat modellen i nära samverkan med lokalpolisområde Globen. Förvaltningens planering är att sammanföra Islandsmodellen med IGORs arbetssätt och metoder, från det akuta skedet till det mer långsiktiga och motiverande arbetet. Detta ska ske i fortsatt nära samverkan med polisen.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens utvecklingsprojekt för tydligare beställningar och ökad delaktighet hos brukarna i arbetet med genomförandeplaner har fortsatt, bland annat med fokus på fortsatt samverkan och införande av framtaget stödmaterial. Projektet är ett gemensamt arbete mellan enheten för vuxna och utförarenheten och syftet är att förbättra samverkan och arbetssätt på respektive enhet och mellan enheterna. Projektet har, i linje med stockholmarnas fokus, tydliggjort brukardelaktigheten i processen med beställningar och genomförandeplaner samt ökat samsynen mellan utförare och beställare.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser genom projektet Hälsa. Projektets hälsoteam har erbjudit unga och vuxna med funktionsnedsättning ett ökat utbud av hälsofrämjande aktiviteter. Genom hälsoteamet har även medarbetarna ökat sin kunskap och fått utbildning i att motivera och stödja brukarna till att utöva hälsofrämjande aktiviteter. Brukarna har i linje med stockholmarnas fokus i hög grad varit delaktiga i valet av hälsofrämjande aktiviteter. Ökad självständighet hos brukarna är ett annat viktigt resultat och handlar exempelvis om att brukare fått praktik eller arbete och att många brukare har avslutat sin insats inom öppenvården. Det är också flera brukare som efter att ha tränat inom projektet sedan sökt och fått träning på FAR (Fysisk Aktivitet på Recept).

Det finns ett ökat stödbehov hos äldre med funktionsnedsättning som bor i gruppbostad, då dessa personer bor kvar i sina bostäder under en längre period i livet. Dessa äldre personer har inte kvar sin dagliga verksamhet och har behov av annan meningsfull sysselsättning. Förvaltningen har gjort en inventering av antal personer som inte har rätt till daglig verksamhet och tagit fram förslag på samarbete med Tellus fritidscenter som riktar sig mot äldre personer med funktionsnedsättningar. Formen för samarbete har identifierats och vissa verksamheter har redan besökt Tellus fritidscenter. Arbetet fortsätter under hösten.

Förstärkt samverkan kring samsjukliga

Förvaltningen har fortsatt utveckla det interna arbetet kring personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa och kommer liksom Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck även fortsättningsvis ha tillgång till socialförvaltningens case manager. Med anledning av utmaningar i samverkan med framförallt psykiatrin har förvaltningen initierat kontakt med representanter från beroendevården och psykiatrin i syfte att tillsammans hitta

former för att ge brukare ett sammanhållet och hållbart stöd.

Hemlöshet

Arbetet med hemlöshet beskrivs under verksamhetsområdesmål 3.3 "I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med".

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 1 - Ingen fattigdom

- Arbetet med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen i socialtjänstens samtliga verksamheter.

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet med att ge stöd så att placerade barn ska klara skolgången.
- Genom arbetet med förvaltningens skolsociala team får fler elever stöd och insatser för att öka närvaron i skolan och på så vis ökas möjligheten för fler elever att gå ut grundskolan med godkända betyg.
- Uppsökande och förebyggande arbete för att tidigt nå barn och ungdomar som riskerar att utveckla psykosociala problem.
- Arbetet med projekt "Hälsa" riktat till personer med funktionsnedsättning inom förvaltningens grupp- och servicebostäder i egen regi.

Mål 5 – Jämställdhet

- Fortsatt arbete med att analysera könsuppdelad statistik, genomföra jämställdhetsanalyser och att stärka medarbetarnas kompetens inom våld i nära relation.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Arbetet med att förebygga att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik.
- Insatser och stöd för personer med funktionsnedsättning för att öka deras möjligheter att vara delaktiga och självständiga i sin vardag.
- Förvaltningens samverkan med rådet för funktionshinderfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	28,4 %	27,5 %	29,6 %	19,9 %	22 %	22 %	24 %	Tertial 2 2023
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning				80 %		97 %	öka	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
som inte upplever diskriminering								
Analys								
Förvaltningen har en hög ambition och målsättningen är att inga brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning ska uppleva diskriminering. Utfallet under de senaste åren har inte nått upp till denna målsättning, år 2022 var utfallet 80 procent, och förvaltningen bedömer därför att det inte är sannolikt att årsmålet på 97 procent kommer att nås.								
Verksamheterna fortsätter att arbeta med bakomliggande orsaker till resultatet. Exempelvis via fokusgrupper avseende brukarundersökningens resultat där verksamheterna kommer att prata med varje enskild brukare om de områden som behöver prioriteras utifrån resultatet. Verksamheterna kommer att exemplifiera mer vad diskriminering innebär och anpassa kommunikationen till varje enskild brukare. Programmet Viktig Intressant Person (VIP) är ett verktyg som verksamheterna använder.								
	 	Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering		90 %		97 %	öka	2023
Analys								
Förvaltningen har en hög ambition och målsättningen är att inga brukare inom socialpsykiatri ska uppleva diskriminering. Utfallet har under de senaste åren varierat. År 2022 var utfallet 90 procent och förvaltningen bedömer därför att det inte är sannolikt att årsmålet på 97 procent kommer att nås.								
Verksamheterna fortsätter arbetet med att identifiera vilka eventuella problem och bakomliggande orsaker som kan finnas avseende upplevelsen av diskriminering hos personer med insatser inom socialpsykiatri.								
	 	Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		87 %		88 %	80 %	2023
	 	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		88 %		93 %	90 %	2023
	 	Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)		81 %		83 %	79 %	2023
	 	Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)		84,21 %		85 %	Tas fram av nämnd	2023
	 	Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av		84,62 %		87 %	Tas fram av nämnd	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)								
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (våld i nära relation)						85 %	Tas fram av nämnd	2023
  Andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	72,22 %	66,67 %	77,78 %	84,62 %	75 %	75 %	75 %	Tertial 2 2023
Analys								
Utfallet är endast för familjehemsplacerade barn. Till VB kommer utfall för samtliga placerade barn kunna redovisas. Flickor klarar i högre utsträckning målen att få godkänt i kärnämnen än pojkar vilket följer den statistik som gäller i skolan nationellt.								
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	71,43 %	70,15 %	71,23 %	39,73 %	70 %	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				73 %		85 %	Tas fram av nämnd	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för en centralisering av hälso- och sjukvården inom socialpsykiatrins bostäder med särskild service från den 1 januari 2024	2023-01-01	2023-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna samla och följa statistik över antal ansökningar, beslut och avslag avseende ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden vidareutveckla skolsociala team i hela staden, samt utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.3.1. Barn och vuxna lever ett självständigt liv i en fungerande vardag

 Uppfylles helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Genom att tillämpa evidensbaserade insatser ökar förutsättningar för att brukare kan leva ett självständigt liv.
- Fortsätta att utveckla arbetet med målgruppen samsjukliga med syfte att ge brukarna en sammanhållen vårdkedja.
- I samtliga ärenden ska det av dokumentationen framgå att barnperspektivet och barnets rättigheter beaktats. Inför beslut ska barns perspektiv beaktas och barnkonsekvensanalyser genomföras.
- Fokusera på barn och ungdomars skolgång och resultat.
- Stärka arbetet med trygga placeringar för barn och ungdomar. Öka kvaliteten inom familjevården genom att stärka arbetet med utredningar och uppföljningar.

Förväntat resultat

- Vuxna i behov av kontakt med socialtjänstens verksamheter erbjuds stöd och service av god kvalitet.
- Barn och vårdnadshavare i kontakt med socialtjänstens verksamheter får stöd och hjälp till en gynnsam utveckling och en ökande självständighet.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla berörda medarbetare ska genomgå kompetensutvecklingsinsats gällande samordnande individuella planer (SIP).	2023-01-01	2023-12-31	
 Förvaltningen ser över möjligheter att förenkla utredningar inom myndighetsutövande verksamheter på sociala avdelningen.	2023-01-01	2023-12-31	
 Vidareutveckla arbetet med skolsociala team tillsammans med grundskolan för en utvidgad målgrupp.	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.3.2. Barn och vuxna med funktionsnedsättning tar del av stöd och service på lika villkor som andra

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Öka brukares delaktighet genom att utforma insatser tillsammans med den enskilde utifrån behov och önskemål.
- Fortsätta arbetet med hälsofrämjande insatser genom projekt Hälsa.
- Verksamheter inom funktionsnedsättning arbetar med utgångspunkt i evidensbaserad praktik

i syfte att stärka den enskildes möjligheter till ett självständigt liv.

- Fortsätta utveckla och implementera digitala stöd, välfärdsteknik och erbjuda stöd i användandet av dessa i syfte att öka den enskildes delaktighet och självständighet.

Förväntat resultat

- Den enskildes delaktighet i sin insats ökar
- Den enskildes fysiska och psykiska hälsa förbättras

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta utveckla och införa metoder för arbetssätt som syftar till att stärka brukarinflytandet.	2023-01-01	2023-12-31	
 Förvaltningen samverkar med civilsamhällets organisationer i syfte att stärka demokratin. Särskilt fokus riktas till verksamheter för personer med funktionsnedsättning.	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.3.3. Barn och vuxna utsätts inte för våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- I samverkan med socialförvaltningen och stadens Relationsvårdscentrum (RVC) fortsätta utveckla arbetssätt för att ta emot fler våldsutsatta barn och vuxna i RVC-verksamheterna.
- Med utgångspunkt i programmet för våld i nära relation utveckla det förebyggande arbetet utifrån risk- och skyddsbedömningar. Särskilt utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik får anpassat stöd utifrån sina förutsättningar.
- Att fortsätta utveckla samarbetet internt och med polisen bland annat i projektet IGOR för att upptäcka och motivera fler våldsutsatta och våldsutövare att ta emot insatser. Samverka med Brottsförebyggande rådet (BRÅ) och Socialstyrelsen inom ramen för projektet.
- Utveckla metoder för att säkerställa att barn som är medföljare till vårdnadshavare i skyddat boende får skolgång och eventuella stödinsatser.

Förväntat resultat

- Barn och vuxna utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, får stöd och skydd utifrån sina behov.
- Våldsutövare motiveras att ta emot insatser för att bryta sitt beteende mot en långsiktig förändring.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorerna prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel våldsutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts						70 %		2023
 ♀ Andel våldsutövare där målet med insats från RVC uppnåtts						70 %		2023
 ♀ Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC						25 st		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera utbildningsprogrammet Viktig Intressant Person (VIP) i alla verksamheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2023-01-01	2023-12-31	
 Stärka samverkan och samhandläggningen med äldreomsorgen för att öka kunskap, förebygga och upptäcka och erbjuda stöd gällande våld i nära relationer hos äldre med komplexa behov.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla former i samverkan med enheterna för barn och ungdom i innerstaden för att öka antal barnsamtal på RVCi.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att två av tio KF-indikatorer nås delvis, en prognostiseras att nås delvis och resterande prognostiseras att nås. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Meningsfullhet - leva livet ut

Den äldres stöd, omsorg och omvårdnad anpassas utifrån den enskildes behov. Genom att i linje med stockholmarnas fokus involvera den äldre i planeringen och i genomförandet av insatsen säkerställs det egna inflytandet och upplevelsen av trygghet ökar. En rad fleråriga

satsningar pågår med den äldre stockholmarens fokus, den enskildes delaktighet, likställighet och ett än mer systematiskt kvalitetsarbete inom områden som: kontaktmannaskap, social dokumentation, ombud och nätverksträffar, reflektion samt teamarbete. Verksamheterna har fortsatt utveckla kvalitetsråd som forum för medarbetare och chefer att tillsammans arbeta med ständiga förbättringar och att utbilda i och införa arbetssätt för effektivare och säkrare informationsöverföring i teamet. Nya utvecklingsområden har identifierats och nya rutiner kopplade till aktuella avvikelser har följts upp. Satsningar inom digitalisering där medarbetare varit drivande befinner sig också i förberedelsestadiet, bland annat Paragå på Hornstulls servicehus och en receptbank för hemtjänsten.

Förvaltningen fortsätter satsningen på att erbjuda aktiviteter, kultur och social samvaro i olika stadier av åldrandet. Intresset för att delta i aktiviteter på de fyra öppna träffpunkterna har ökat och en satsning på både mindre och större arrangemang med olika teman pågår - från hur digitala lösningar kan underlätta vardagen till hälsovecka. Dagverksamheterna har i dialog med gästerna breddat aktivitetsutbudet och haft tema sport, idrott och musik under årets början. Dagverksamheterna arrangerar regelbundet bussutflykter, vilket möjliggör för den äldre som annars har svårt att ta sig ut, att följa med på en arrangerad utflykt. Bussutflykterna är populära och uppskattade bland deltagarna. På de särskilda boendena har ytterligare två aktivitetssamordnare rekryterats. Genom detta och att anordna aktivitetsråd samt använda levnadsberättelse som verktyg ökar personcentreringen och delaktigheten i planeringen av utevistelse och av aktiviteter i grupp och enskilt ytterligare. Samarbeten med bland annat Ung omsorg, Röda korset och församlingar fortsätter. Digitala resurser används, exempelvis digital idébank för aktiviteter och för att ta fram individanpassade träningsprogram som stärker det hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssättet.

Samarbetet mellan dagverksamheterna och förskolan har uppskattats av de inblandade och är numera en del av ordinarie verksamhet. Hittills i år har gemensamma sago- och sångstunder arrangerats och några av dagverksamheterna har firat midsommar ihop med förskolorna. Arbetssättet att förena förvaltningens olika målgrupper i gemensamma aktiviteter kan utvecklas på fler områden, exempelvis nationella minoriteter i olika åldrar.

Förvaltningen ser över Hemlagat, vård- och omsorgsboendenas koncept för mat och måltider. För att kunna möta framtida utmaningar kring undernäring pågår som en del i detta en utredning för att tydliggöra förutsättningarna för att driva ett tillagningskök i egen regi. Under våren har förvaltningen exempelvis anlitat storkökskonsulter för att genomföra en förstudie.

Psykisk hälsa

Den långsiktiga satsningen på att nå ut till fler seniorer och fler grupper av seniorer pågår. Strategin är att bryta social isolering och ofrivillig ensamhet genom att dels fortsätta erbjuda relevant och efterfrågad verksamhet i förvaltningens lokaler och dels att möta seniorer där de befinner sig för att kunna erbjuda stöd och information när den behövs. Ett exempel är hur förvaltningen sett en ökad efterfrågan på stöd från de äldres barn som lett till att anhörigkonsulenten utökat gruppverksamheten. En förutsättning för en trygg ålderdom är att som enskild veta vilket stöd och vilken hjälp som finns att få. Förvaltningen fortsätter därför arbetet med att stärka den strategiska kommunikationsplaneringen för att ytterligare möjliggöra detta. Det handlar också om att samverka med och nå ut med information genom

de många aktörer på Södermalm som också har seniorer som målgrupp. Ett exempel under utveckling är att de öppna träffpunkterna sprider information om RFSL:s mötesplatser för HBTQI+-personer vilket lett till fler besökare och där förvaltningen för dialog om en utökad samverkan. Genom äldrelotsens breda nätverkande med olika aktörer inom stadsdelsområdet och förmågan att knyta samman enskildas behov med rätt kontakt uppmärksammas en stor efterfrågan såväl från aktörer som seniorer. Förvaltningen ser en ökning av antalet seniorer som tar kontakt med äldrelotsen, vilket är ett resultat av att information om tjänsten har spridits.

Genom SAMSAS som är ett forskningsprojekt med Äldrecentrum kring samverkan mellan civilsamhälle, privata utförare, kommun och region tas en hållbar struktur fram med målet att ge den enskilde senioren stöd efter behov. I det förebyggande arbetet ingår också att uppmärksamma och upptäcka utsatthet för våld i nära relationer. Fokus är fortsatt utbildning för hemtjänstpersonal samt förberedelser för att införa nya evidensbaserade arbetssätt inom handläggning av stödinsatser. Under hösten kommer äldreomsorgens handläggare att delta i Linköpings universitets utvärdering av nya metoder för att upptäcka utsatthet för våld i nära relationer hos äldre. Metoden, vilket är ett antal screeningformulär, är utformad för att på ett bättre sätt kunna upptäcka våld i nära relation genom att vara anpassad för personer med kognitiv svikt, synliggöra anhörigvårdares situation samt använda ett livscykelperspektiv.

Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen har fortsatt att ge än mer personcentrerad vård och omsorg för personer med kognitiv sjukdom och psykisk ohälsa. Exempelvis genom fortsatt arbete med genomförandeplaner i dagverksamheterna utifrån Stjärnmärkning och hemtjänstenhetens fokus på individuella bemötandeplaner. Hemtjänsten har under våren tagit fram en ny rutin för upprättande av genomförandeplaner med fokus på bemötande för personer med kognitiv sjukdom och psykisk ohälsa. På så sätt har genomförandeplanerna för den målgruppen blivit mer personcentrerade. Arbetet med implementering av den nya rutinen kommer att fortsätta under hösten.

Hemtjänstens särskilda team för psykisk ohälsa ger brukare specialiserat stöd men också handledning till kollegor. För att den äldre ska uppleva omsorg av god kvalitet är det viktigt att få stöd av så få hemtjänstmedarbetare som möjligt. Detta tillsammans med stabil grundbemanning och väl utformade arbetsstöd ger också medarbetarna bra möjligheter att möta den enskilde på ett personcentrerat sätt. Hemtjänsten i egen regi följer löpande upp personalkontinuiteten och har i senaste mätningen, som visar ett genomsnitt för månaderna januari till juni 2023, identifierat styrkor och utvecklingsområden. För kunder med ett lägre omvårdnadsbehov (0-59 timmar) uppfyller hemtjänsten i egen regi totalt äldreförvaltningens målvärde för antal personal som besöker samma kund. För intervallet 0-9 timmar är medelvärdet två personal, vilket är samma som äldreförvaltningens målvärde. För intervallet 10-59 timmar är medelvärdet 11 personal, vilket även det är samma som äldreförvaltningens målvärde. För kunder med ett omvårdnadsbehov på över 59 timmar uppfyller inte hemtjänsten i egen regi äldreförvaltningens målvärde utan ligger något över. Brukarnas omvårdnadsbehov och vårdtyngd påverkar personalkontinuiteten. En anledning till att målvärdet inte nås i de högre timintervallen skulle kunna vara att det i dessa fall är vanligare att det krävs fler personal samtidigt hemma hos den äldre och även flera besök per dygn med dubbelbemanning. Målet är att hemtjänsten i egen regi ska uppnå målvärdet för samtliga

timintervall och ett led i detta är exempelvis att en av de två personal som utför dubbelbemanningen alltid ska ingå i den äldres team för att minska antalet personer som hjälper den äldre.

Vård- och omsorgsboendena stärker genom utbildning och evidensbaserade arbetsätt ytterligare sina förebyggande arbetsätt för att minska beteendemässiga och psykiska symtom som följd av kognitiv sjukdom. Som ett led i att möta det ökade behovet av boendeplatser för personer med demenssjukdom öppnade förvaltningen en ny avdelning med fjorton platser på ett av vård- och omsorgsboendena. I ett första skede har sju platser erbjudits och hittills har beläggningen varit full. I augusti öppnades resterande sju platser och full beläggning förväntas.

Kompetensförsörjning

Äldreomsorgsverksamheterna i egen regi arbetar med aktiviteter för att möta identifierade och ökande utmaningar på kort och lång sikt genom förvaltningens kompetensförsörjningsplan. Under året ligger fokus på en likställd introduktionsprocess anpassad efter olika verksamheters förutsättningar, arbete för att förenkla rekryteringsprocessen samt verksamhetsnära utbildningar som genomförs på plats i verksamheterna av bland andra vårdpedagog. Det sistnämnda går under benämningen "Södermalmsmodellen" och innebär att personalen får en verksamhetsanpassad internutbildning på plats i verksamheterna. Utbildningen är framtagen specifikt för den enskilda arbetsplatsen och sker på arbetsplatsen under personalens ordinarie arbetstid. Genom att organisera utbildningen på detta sätt minimeras påverkan på bemanningen och det dagliga omsorgsarbetet. Utbildningen sker i små grupper, vilket ger stort utrymme för reflektion kring ämnet. Utbildningen anpassas utifrån personalgruppens/individens förförståelse för ämnet och språkliga kompetens. Syftet med utbildningarna är att åstadkomma en kompetenshöjning i personalgruppen, implementera nya arbetsätt samt skapa förutsättningar för en lärande organisation där kollegialt lärande är en del av arbetsättet. Kompetensutveckling sker också enligt avdelningens årshjul med utbud av återkommande utbildningar och nätverksträffar inom prioriterade områden (bland annat kontaktmannaskap, psykisk ohälsa och våld i nära relationer). Kompetensutvecklingen är även en del i äldreomsorgens arbete som en akademisk nod där också teamarbete, student-/elevmottagande och att knyta an till forskning och evidensbaserad praktik ingår. Under året stärks detta arbete bland annat genom att uppmärksamma våldsutsatthet i nära relationer. Satsningen på ökad chefstäthet har också fortsatt.

Övrigt

Nationella minoriteter

Förvaltningens verksamheter arbetar med program för återkommande högtider där man också uppmärksammat de nationella minoriteternas högtider med kulturaktiviteter, mat och musik. Hittills i år har samernas nationaldag, internationella romadagen, Sverigefinnarnas dag samt Tornedalingarnas dag uppmärksammas på öppna träffpunkterna och dagverksamheterna. Även löpande aktiviteter äger rum, bland annat i samverkan med Sameföreningen. Dagverksamheterna har tagit kontakt för att inleda samarbete med Södermalms nya förskola Norrskenet, som har ett speciellt fokus på minoritetsspråken samiska och meänkieli.

Strategi för en äldrevänlig stad

Arbetet med utvecklingsområdena som identifierats i stadens gemensamma handlingsplan för en äldrevänlig stad har fortsatt. Samtliga utvecklingsområden ingår i förvaltningens ordinarie arbete exempelvis att erbjuda insatser av hög kvalitet utifrån äldres behov och att tillhandahålla meningsfulla sociala aktiviteter i gemenskap med andra. Dialog förs med enskilda äldre och anhöriga och förvaltningen samverkar med pensionärsrådet och andra relevanta aktörer för att säkerställa den äldres perspektiv i alla verksamheter. Under året har förvaltningen stärkt detta genom ett forskningsprojekt där medarbetare från förvaltningens äldreomsorgsverksamheter, regionen, civilsamhälle och privata utförare tillsammans tar fram strukturer för ett hållbart samarbete över tid. Där deltar också förvaltningens äldrelots som är en viktig del i att implementera handlingsplanen för en äldrevänlig stad. Äldrelotsens uppsökande arbete har ökat möjligheterna att nå ut till fler äldre och har skapat fler samverkansytor särskilt inom civilsamhället men också primärvården. Det uppsökande arbetet sker genom brevutskick, telefonsamtal, hembesök och besök i sammanhang där äldre personer vistas. Genom en ökad dialog med målgruppen säkras äldre stockholmarnas fokus genom delaktighet och inflytande i utvecklingsarbetet. Detta sker genom bland annat ett forskningsprojekt i samverkan med Äldrecentrum där seniorer är medforskare i att identifiera vad som bibehåller god hälsa. Det sker också genom samarbete med studenter kring äldres upplevelse av att flytta in på ett vård- och omsorgsboende. Ett ytterligare samarbete med studenter handlar om hur vi kan ta reda på de framtida äldre och dess anhörigas förväntningar på aktiviteter, service, stöd, vård och omsorg för att kunna möjliggöra träffsäkra insatser som bidrar till att den äldre så länge som möjligt ska kunna leva ett självständigt liv. Förhoppningen är att resultatet ska kunna användas för att stärka strukturerna på förvaltningen och kunna gå från enskilda satsningar till att arbeta mer systematiskt.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 2 - Ingen hunger

- Utökning av dietisttjänst, vilket innebär utökad stöd till personal på vård- och omsorgsboenden och servicehus i att förebygga, upptäcka och behandla undernäring.
- Bedriva projekt Undernäring med målsättningen att upptäcka äldre med risk för undernäring i ett tidigt skede.
- Fortsatt arbete med aktiviteter i Matlyftet med syftet att motverka undernäring och social isolering
- Uppdaterade seniorrabatter på restauranger och caféer på Södermalm

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Systematiskt arbete med förebyggande insatser genom öppna träffpunkter och mötesplatser men även genom äldrelotsen, som efter att ha drivits som projektsatsning nu är permanent verksamhet.

Mål 5 - Jämställdhet

- Fortsatt arbete med att analysera könsuppdelad statistik, genomföra jämställdhetsanalyser och att stärka medarbetarnas kompetens inom våld i nära relation.

- Utifrån tidigare jämställdhetsanalyser ligger fokus under år 2023 på områdena utevistelse samt mat och måltider.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Samverkan med pensionärsrådet
- Samverkan med RFSL
- Arbete med att uppmärksamma nationella minoriteter, exempelvis samiskt café i samverkan med Sameföreningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				85 %		88 %	87 %	2023
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				75 %		80 %	79 %	2023
  Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter						40 %	Tas fram av nämnd	2023
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser						65 %	65 %	2023
  Andel äldre som anger att de känner till stadsdelens aktivitetscenter och mötesplatser						35 %	Tas fram av nämnd	2023
  Andel äldre som på det hela taget är nöjda med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm	62 %	64 %	60 %			67 %	Tas fram av nämnd	2023
<p>Analys</p> <p>Årsmålet nås delvis. Utfallet för indikatorn baserar sig på frågan "Jag är på det hela taget nöjd med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm, exempelvis möjligheten att idrotta i förening, dansa i grupp, gruppträning med mera" i Stockholms stads medborgarundersökning. Utfallet är i samma nivå som föregående år (2022), två procent lägre än utfallet totalt för stadens äldre (64 procent) och fyra procent lägre än utfallet för stadsdelsförvaltningen totalt (66 procent).</p> <p>Olika slags fysisk aktivitet är populärt på förvaltningens träffpunkter för äldre och nämnden har under året arbetat för att erbjuda fler och mer varierad fysisk aktivitet på dessa. Förvaltningen kommer att ha dessa resultat i åtanke i informationsarbetet under hösten. Förvaltningen kommer även att göra ett särskilt utskick kring idrott till stadsdelsrådets yngre äldre.</p>								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	94 %	95 %	93 %	96 %		97 %	93 %	2023
Analys Årsmålet nås delvis. Utfallet för indikatorn baserar sig på frågan "Jag är nöjd med min dagverksamhet" i Stockholms stads brukarundersökning dagverksamhet för äldre. Utfallet är två procent lägre än utfallet för år 2022. Resultatet hamnar på samma nivå som staden i sin helhet 2023 och är högre än KF:s årsmål. Dagverksamheterna i egen regi har fortsatt att utveckla aktivitetsutbudet och gästernas upplevelse av delaktighet. Personalen har tillsammans tagit fram ett årshjul för aktiviteter och i genomförandepanerna framgår det vad gästen önskar/inte önskar att göra på dagverksamheten. Verksamheterna arbetar med att erbjuda aktiviteter i smågrupper och under sommaren har det anordnats bussutflykter till närliggande resmål. En kvalitetssamordnare har rekryterats för att än mer fokusera på verksamheternas systematiska kvalitetsarbete och jämlik dagverksamhet.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				82 %		87 %	86 %	2023
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				76 %		83 %	82 %	2023
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,52		10	Max 10 personer	2023
Analys Prognosen baseras på tidigare års utfall vilka inte nått upp till målsättningen om 10 personer. Resultatet från den senaste mätningen som redovisades i verksamhetsberättelsen 2022 visade på 12,52 vilket var något högre än resultatet år 2021 (12). Kontinuiteten mäts även med en fråga i individuppföljningen och senaste mätningen visar att 67 procent upplever att de alltid eller oftast får hjälp av samma personer i hemtjänsten. Resultatet är något lägre än genomsnittet för staden (70 procent). Personalkontinuiteten är ett fortsatt fokusområde för samtliga hemtjänstutförare. Enheterna arbetar kontinuerligt för att förbättra sina kontinuitetsiffror genom att effektivisera sin planering, arbeta med områdesindelning och arbetslag med det övergripande målet att kunna erbjuda trygga insatser med hög kvalitet för kunderna. Södermalm har ett stort antal utförare med varierande storlek i antal kunder och geografiskt område vilket ger olika förutsättningar i förbättringsarbetet.								

Nämndmål: 1.4.1. Södermalm är ett bra stadsdelsområde att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Genom att utveckla verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete med fokus på hantering och uppföljning av avvikelser, synpunkter och klagomål ökar kvaliteten i verksamheterna och i de enskildas insatser.
- Meningsfull tillvaro för olika målgrupper genom aktiviteter, utevistelse och individuell stimulans och kulturupplevelser. Genom en satsning på utökat antal aktivitetsamordnare och rehab-personal inom de särskilda boendena stärker förvaltningen upp detta arbete ytterligare.
- Fortsatt utveckling av uppsökande arbete genom exempelvis tydligare samordning av

äldrelotsen och andra uppsökande yrkeskategoriers uppdrag.

- Fortsatt utveckling av teambaserat arbetssätt där olika professioners kompetens tas tillvara och på så sätt ska ge bästa möjliga effekt för den enskilde.
- Arbetsplatsnära och verksamhetsförlagda utbildningar med fokus på språk, psykisk hälsa, hälso- och sjukvård, demens samt välfärdsteknik genomförs för att öka medarbetarnas kompetens och öka kvaliteten i verksamheterna. Satsningen på vårdpedagog och språklärare på plats i verksamheterna fortsätter.
- Nöjdheten med maten och måltidsmiljön på förvaltningens vård- och omsorgsboenden ökar genom fortsatt utveckling av arbetssättet Hemlagat. Förvaltningen fortsätter att stärka upp verksamheten med ett antal köksbiträden och utökade dietistresurser.
- Stärka samverkan och samhandläggningen med äldreomsorgen gällande våld i nära relationer hos äldre med komplexa behov.

Förväntat resultat

- Äldre får information om vilket stöd som finns vid behov av äldreomsorg.
- Andelen nöjda omsorgstagare inom äldreomsorgen ökar.
- Andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ökar.
- Anhöriga är nöjda med det stöd de får.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer uppnås helt och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Attraktiva och inkluderande aktiviteter

Arbetet med förskolans kulturnätverk har fått en tydligare form. Två nätverksträffar har genomförts varav en med tema opera och en med tema museer. Träffarna har bland annat resulterat i ett samarbete med Kungliga Operan, där flera förskolegrupper planerat in besök med visningar. Ett museihäfte med information om 20 museer i Stockholm som erbjuder aktiviteter specifikt för förskolor har sammanställts.

Förskolorna fortsätter att använda Kulan-premien för att boka in kulturaktiviteter.

Kulturförvaltningen har tagit fram ett nytt statistikverktyg för att ge en tydligare överblick över hur mycket som har bokats och vad som bokats.

Under Förskolans dag den 11 maj var det stort firande på Medborgarplatsen och hundratals barn kom tillsammans med sina förskolor. Det de fick möta var en stor utställning med barnens installationer vilka var kopplade till projektuppdraget " Vad lever och möts i vår stad". Dessutom fanns möjligheten att i ett ateljétält måla, dansa och gruppen Orkester pop uppträdde vid fyra tillfällen.

Trygghetsprojektet "Sommar i Tanto" har inkluderat livemusik, utomhusbiovisningar, prova-på-aktiviteter som exempelvis måleri, slöjd och cirkus med Cirkus Cirkör, daglig utlåning av spel, open-mic-kvällar i samarbete med fritidsgården, allsång, träning med Forsgrénska badet med mera. Inom Projektet "Sommar på Medis" har föreställningar och konserter för barn och unga, livemusik för en bred målgrupp med olika musikstilar och workshops i samverkan med Tranströmerbiblioteket genomförts. Barnföreställningarna har varit välbesökta av förskolorna. "Sommarprogrammen" på Södermalm har varit både välbesökta och uppskattade. Flera ferieungdomar har arbetat med aktiviteterna.

I början av året utlyste nämnden ytterligare ett föreningsbidrag på 775 000 kronor för sommaraktiviteter vilket resulterade i att åtta föreningar fick dela på dessa. Föreningarna har arrangerat mötesplatser i Tantolunden, prova-på-aktiviteter i basket, fotboll och dans, workshops i odling och hantverk, utflykter, livemusik i Björns trädgård, sommartorg för barn och unga i Luma, sommarlovsöppen fritidsgård med mera. Bidraget redovisas under september månad och utvärderas i oktober. En ny utlysning av det ordinarie föreningsbidraget som rör år 2024 öppnade den 8 augusti och stänger den 30 september.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser genom projektet Hälsa. Projektets hälsoteam har erbjudit unga och vuxna med funktionsnedsättning ett ökat utbud av hälsofrämjande aktiviteter. Genom hälsoteamet har även medarbetarna ökat sin kunskap och fått utbildning i att motivera och stödja brukarna till att utöva hälsofrämjande aktiviteter. Brukarna har i linje med stockholmarnas fokus i hög grad varit delaktiga i valet av hälsofrämjande aktiviteter. Ökad självständighet hos brukarna är ett annat viktigt resultat och handlar exempelvis om att brukare fått praktik eller arbete och att många brukare har avslutat sin insats inom öppenvården. Det är också flera brukare som efter att ha tränat inom projektet sedan sökt och fått träning på FAR (Fysisk Aktivitet på Recept).

Förvaltningen fortsätter satsningen på att erbjuda aktiviteter, kultur och social samvaro i olika stadier av åldrandet. Intresset för att delta i aktiviteter på de fyra öppna träffpunkterna har ökat och en satsning på både mindre och större arrangemang med olika teman pågår - från hur digitala lösningar kan underlätta vardagen till hälsovecka. Dagverksamheterna har i dialog med gästerna breddat aktivitetsutbudet och haft tema sport, idrott och musik under årets början. Dagverksamheterna arrangerar regelbundet bussutflykter, vilket möjliggör för den äldre som annars har svårt att ta sig ut, att följa med på en arrangerad utflykt. Bussutflykterna är populära och uppskattade bland deltagarna. På de särskilda boendena har ytterligare två aktivitetssamordnare rekryterats. Genom detta och att anordna aktivitetsråd samt använda levnadsberättelse som verktyg ökar personcentreringen och delaktigheten i planeringen av utevistelse och av aktiviteter i grupp och enskilt ytterligare. Samarbeten med bland annat Ung

omsorg, Röda korset och församlingar fortsätter. Digitala resurser används, exempelvis digital idébank för aktiviteter och för att ta fram individanpassade träningsprogram som stärker det hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssättet.

Samarbetet mellan dagverksamheterna och förskolan har uppskattats av de inblandade och är numera en del av ordinarie verksamhet. Hittills i år har gemensamma sago- och sångstunder arrangerats och några av dagverksamheterna har firat midsommar ihop med förskolorna. Arbetssättet att förena förvaltningens olika målgrupper i gemensamma aktiviteter kan utvecklas på fler områden, exempelvis nationella minoriteter i olika åldrar.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet med att säkerställa tillgång till fritid, kultur och rörelse som främjar hälsa och välbefinnande.

Mål 5 – Jämställdhet

- Arbetet med att säkerställa att de fritidsverksamheter som finns även möter flickors behov och preferenser.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	87 %	90 %	85 %	85 %		78 %	75 %	2023
Analys Enligt statistik avbryter flickor sitt idrottande tidigare än pojkar vilket kan vara orsaken till skillnaden i resultatet mellan pojkar och flickor.								
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	61 %	58 %	64 %			77 %	77 %	2023
Analys Indikatoren är ny för 2023 och årsmålet har satts utifrån KF:s årsmål då det var svårt att bedöma rimlig årsmålsnivå. Ingen stadsdelsförvaltning når KF:s årsmål. Förvaltningens utfall är högre än stadens genomsnitt (56 procent). I jämförelse med de andra indikatorerna från samma undersökning syns dock att en stor majoritet av Södermalms barn och ungdomar deltar i olika typer av aktiviteter och att de är nöjda med det kulturutbud som finns.								
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	84 %	86 %	82 %	76 %		76 %	76 %	2023
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången	85 %	82 %	89 %	78 %		77 %	77 %	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
till kulturaktiviteter på fritiden								
Analys	Utfallet visar att det är fler flickor än pojkar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden vilket följer trenden inom samtliga stadsdelsförvaltningar. I samhället i stort deltar flickor i högre utsträckning i kulturaktiviteter än pojkar vilket kan påverka skillnaden i svaret.							
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	69 %	72 %	66 %	64 %		66 %	66 %	2023
Analys	Årets utfall visar att en större andel pojkar än flickor deltar i föreningslivet. Det finns strukturella mönster där aktiviteter som exempelvis ridning, teater och dans inte bedrivs i en förening utan i annan organisationsform. Dessa aktiviteter utövas i högre utsträckning av flickor. Däremot har idrottsaktiviteter som fotboll och innebandy generellt en tydlig föreningstillhörighet. Dessa aktiviteter utövas i högre utsträckning av pojkar. Det kan ha påverkat skillnaden i svaren.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra och förenkla för föreningslivet i Stockholm med målet att Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat	2023-01-01	2023-12-31	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31	

Nämndmål: 1.5.1. Nämndens kultur-, idrotts- och föreningsliv är tillgängligt, attraktivt och inkluderande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Satsning på att utveckla olika typer av målgruppsanpassade aktiviteter utifrån behov som finns hos stadsdelsområdets invånare. Aktiviteterna genomförs där så är möjligt i samverkan med nämndens lokala råd samt civila samhällets organisationer.
- Att i samverkan med föreningslivet och övriga civilsamhället erbjuda aktiviteter för seniorer som bidrar till ett jämställt deltagande som lockar såväl kvinnor som män.
- Att i samverkan med föreningslivet och övriga civilsamhället erbjuda anpassade och inkluderande aktiviteter till barn och ungdomar med funktionsnedsättning, HBTQI+-ungdomar och nyanlända ungdomar.
- Stadsdelsförvaltningens kultursamordnare deltar i Södermalms kulturnätverk tillsammans med Stockholms stadsbibliotek, Kulturskolan och Stadsmuseet. Förvaltningen har stärkt kultursamordnarens roll genom att utöka uppdraget från 50 procent till 100 procent.
- Förskolorna, parklekarna och öppna förskolan nyttjar kulturförvaltningens Kulanpremie för

att ta del av kulturupplevelser.

- Förskolorna har kulturombud som möts i ett gemensamt kulturnätverk.
- Barn på förskolorna och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av professionell kultur och skapande.
- Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar tar del av och har möjlighet att utöva ett varierat kultur- och fritidsutbud.
- Föreningsstödet fördelas till föreningar som uppfyller stadens demokrativillkor och förstärker förvaltningens kärnverksamheter inom socialtjänst, äldreomsorg, förskola och fritidsverksamhet.
- Andelen bokningar genom Kulan ökar.
- Förvaltningens arbete inom kulturområdet stärks.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnen i förskolan erbjuds minst en professionell kulturaktivitet per termin.	2023-01-01	2023-12-31	
 Parklekarna i samverkan med barnen på Södermalms kommunala förskolor sätter i samband med Nobel Week Lights upp belysning i parklekarna.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga fyra mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Energieffektivitet och minskad klimatpåverkan

Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för att fortsätta med energieffektiviserande åtgärder där utbyte av gammal belysning till LED är aktuellt. Startmöte med entreprenör genomfördes i augusti på Kulltorps vård- och omsorgsboende. Till hösten är även planen att byta armaturerna på förskolan Orion, om det blir klimatpengar över från de två planerade projekten ses möjligheten över att LED-investera i ytterligare en lokal.

Eriksdalsvillans förskola fick under sommaren leverans av ett kärlskåp samt kärl för att börja med matavfallsinsamling till augusti månad. Högalids parklek kommer i september få en leverans av kärlskåp. Nicolaigårdens förskola har under renoveringen 2023 fått en matavfallskvarn installerad med en tillhörande kombitank (fett/matavfall) installerad. En översyn av vilka förskolor som har matavfallsinsamling har genomförts och visar att de flesta har det idag. De få förskolor som inte har det beror ofta på platsbrist eller svårtillgängliga utrymmen.

Arbetet med kunskapshöjande insatser har genomförts då flera medarbetare var med på ett webinarium om Hållbara kontor, denna utbildning finns även att tillgå på utbildningsplattformen. Information till alla chefer har skickats ut att det finns e-utbildningar inom Hållbara kontor, Stockholms miljöprogram 2020-2023 samt Energieffektiva storkök.

Miljöförvaltningen har lanserat ett material för att börja arbeta med hållbarhet inom äldreomsorgen. Ett första möte med Kemikaliecentrum och förvaltningens miljösamordnare genomfördes i augusti för att komma igång med arbetet.

Miljö- och klimatåtgärder i parkmiljö

Anläggande av växtbäddar med biokol

Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för att tillföra nya växtbäddar för parkträd, perennplanteringar och buskage som innehåller biokol. Under perioden har förvaltningen fortsatt planeringsarbetet för årets insatser. Upprustningen av Mariatorget har påbörjats där en betydande del utgörs av klimatfrämjande åtgärder. Åtgärderna innebär att nämnden kommer att bidra till att minska koldioxidhalten i atmosfären eftersom biokolet tjänar som koldioxidfälla.

Trädplantering

Nämnden har beviljats klimatinvesteringsmedel för plantering av nya träd som bland annat ersätter träd som dött i torra eller kraftigt skadats i samband med snöovädret i november 2022. Under perioden har platser pekats ut för årets trädplanteringar och träd har bokats upp på plantskolor inför höstens utplantering, exempelvis i Vitabergsparken och på Långholmen.

Plantering av de nya träden kommer att innebära att nämnden bidrar till stadens arbete med koldioxidlagring samt till att sänka lufttemperaturen vid värmeböljor.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 7 - Hållbar energi för alla

- Energieffektiviserande åtgärder såsom LED investeringar.

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Arbete med matavfallsinsamling.

Mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion

- Matsvinnsmätning i verksamheter för att få ner matsvinnet.
- Verksamheterna har källsortering.

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Arbete med åtgärder i enlighet med klimathandlingsplan 2020-2023 - för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, exempelvis anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.
- Arbete med åtgärder i enlighet med den föreslagna handlingsplanen för klimatanpassning 2021-2024, exempelvis plantering av nya träd.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling				94 %		100 %	100 %	2023
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider				1,6 kg CO2 per kg livsmed el		1,6 kg CO2 per kg livsmed el	1,6 kg CO2 per kg livsmed el	2023
  Köpt energi i stadens verksamheter						3,46 GWh	1945 GWh	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024	2023-01-01	2023-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation			

Nämndmål: 2.1.1. Nämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en låg klimatpåverkan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Genomföra energibesparingsåtgärder i lokaler och verksamheter.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Kunskapshöjande insatser för medarbetare inom miljöprogrammet och klimatsmart kontor genomförs för att bidra till stadens mål.
- Åtgärder i enlighet med klimathandlingsplan 2020-2023 - för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040. Anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.
- Åtgärd i enlighet med den föreslagna handlingsplanen för klimatanpassning 2021-2024.
- Träd som dött i torka eller på grund av kraftigt snöoväder ersätts.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i verksamhetslokaler minskar.
- Förbättrad återvinning för verksamheter
- Verksamheternas matsvinn minskar.
- Medarbetarnas kunskaper om miljöprogrammet och klimatsmart kontor har ökat
- Ökad andel växtbäddar med biokol i stadsdelsområdet vilka tjänar som koldioxidfällor.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.	2023-01-01	2023-12-31	
 Förvaltningen anordnar en dag för hållbarhet.	2023-01-01	2023-12-31	
 Genomföra en inventering av förvaltningens verksamheter i syfte med att hitta de verksamheter som saknar eller behöver förbättrad källsortering.	2023-01-01	2023-12-31	
 Identifiera möjliga hårdgjorda ytor på parkmark som kan klimatanpassas.	2023-01-01	2023-12-31	
 Kunskapshöjande insatser inom miljö- och klimatområdet genomförs.	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Under förutsättning att material till arbetet med resurssmart vård- och omsorgsbonde blir klart under året, börjar förvaltningens vård- och omsorgsboenden att arbeta efter detta.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utplantering av nya träd.	2023-01-01	2023-12-31	
 Verksamheter som serverar mat fortsätter mäta matsvinn i syfte att minska det. Förskolorna mäter matsvinn en gång per termin.	2023-01-01	2023-12-31	
 Verksamheterna arbetar med energisparåtgärder.	2022-12-31	2023-12-31	
 Verktuget Hantera Livs används för att minska klimatpåverkan från livsmedelskonsumtionen.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att KF-aktiviteterna kommer att genomföras och att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Åtgärder för ökad biologisk mångfald

Anlägga ytor för ökad biologisk mångfald

Ett planeringsarbete har fortsatt för att iordningsställa ytor för ökad biologisk mångfald exempelvis genom att skapa ängsmark, insådd av nektarrika örter i gräsytor samt utplantering av vårlök. Planteringarna i Sandbacksparken och vid Mosebacke Torg har kompletterats med blommande buskar. Vidare har området mellan Sickla Park och Nacka kompletterats med nya träd med syftet att förstärka det ekologiska sambandet mellan Nackareservatet och Sickla Park.

Utplacering av boplatser för bin och fjärilar

Ett planeringsarbete har fortsatt för att anlägga nya boplatser för bin och fjärilar då dessa gynnar en viktig ekosystemtjänst, pollinering. Under perioden har en fjärilsholk placerats ut i Irisslätten vid Katarina kyrka.

Komplettera planteringar med växter som gynnar pollinatörer

Ett planeringsarbete har fortsatt för att komplettera planteringar på utvalda platser med växter som lockar till sig pollinatörer. Under perioden har en fjärilsplantering (annuellplantering) färdigställts i Ivar Los park.

Skötseln av naturreservat

Ett planeringsarbete har fortsatt för genomförande av skötselinsatser utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park. Åtgärderna omfattar exempelvis fagning (borttagande av löst material från marken), slyröjning av

slåtterytor, samt borttransport av klipp från ängsslåttern på Årsta holmar. Restaurering av ängsytorna i Sickla Park har också pågått under perioden. Under perioden har även säsongens båtförbindelse till Årsta holmar påbörjats.

Stadsodling

Under perioden har 50 nya odlingslådor tillverkats av förvaltningens servicegrupp och ett tjugotal av dessa har ersatt trasiga odlingslådor inom stadsodlingen ”Odlar ihop” i Drakenbergsparken.

Genomförande av skyfallsåtgärder

I samband med parkinvesteringar görs bedömning av hur dagvattenhantering och eventuella skyfallssåtgärder kan omhändertas. Bland annat har planering pågått inför den nu påbörjade upprustningen av Mariatorget inom vilket flera insatser syftar till att bättre omhänderta dagvatten.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Dagvattenhantering och eventuella skyfallsåtgärder hanteras inom parkinvesteringar.

Mål 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

- Arbete med åtgärder i enlighet med stadens handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad, exempelvis anläggande av fler boplatser för bin, fler ängsytor och tillföra planteringar nektarrika växter som lockar till sig pollinatörer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtbeklädda väggar	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram en strategi för gröna skol- och förskolegårdar som ska syfta till att byta ut traditionella material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial, samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer	2023-01-01	2023-08-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, med Malmö stad som förebild, ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar med en plan för hur detta kan genomföras på minst 15 skol- eller förskolegårdar under mandatperioden	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 2.2.1 Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna inom nämndens verksamheter utvecklas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar nedanstående insatser för att uppnå nämndmålet. Flera av insatserna är hämtade från "Stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm":

- Parkytornas biologiska mångfald ökar exempelvis genom att skapa ängsmark, insådd av nektarrika örter i gräsytor samt utplantering av vårlök bland annat med syfte att förlänga blomningsperioden vilket gynnar viktiga pollinatörer såsom bin och fjärilar.
- Anläggande av boplatser för bin och fjärilar hjälper till att stimulera den biologiska mångfalden i staden. Genom att locka bin och fjärilar till boplatserna tar man tillvara en viktig ekosystemtjänst, pollinering, som i dagsläget anses som hotad på ett flertal ställen.
- Genom att komplettera planteringar på utvalda platser med växter som lockar till sig pollinatörer utökas förutsättningarna för pollinering som är en viktig ekosystemtjänst. Med genomtänkt planering av dessa planteringar kan blomningstiden förlängas.
- Skötselinsatser utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park kommer att genomföras.
- Idag finns många stadsodlingar inom stadsdelsområdet. Utöver att utveckla dessa kommer förvaltningen fortsatt byta ut trasiga odlingslådor till nya.
- I samband med parkinvesteringar görs bedömning av hur dagvattenhantering och eventuella skyfallssåtgärder kan omhändertas.

Förväntat resultat

- Minst tre parkytor får ökad biologisk mångfald.
- Minst tre boplatser för bin skapas.
- Minst fem planteringar kompletteras med växter som lockar till sig pollinatörer.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga boplatser för fjärilar.	2023-01-01	2023-12-31	
 Anlägga nya boplatser för bin.	2023-01-01	2023-12-31	
 Komplettera planteringar med växter som lockar till sig pollinatörer.	2023-01-01	2023-12-31	
 Parkytor erhåller ökad biologisk mångfald.	2023-01-01	2023-12-31	
 Sätta upp mulmholkar för att skapa livsmiljöer för insekter.	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Tillsammans med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB planera tillförande av fler dricksvattenfontäner i stadsdelsområdet.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla stadsodling och brukaravtal utan ersättning.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor

Under perioden har förvaltningen säkerställt att gång- och cykelvägarna i parker och grönområden har sandsopats i enlighet med befintliga parkdriftsavtal. Detta med syftet att minska risken för halkolyckor och därmed förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet.

Hållbart resande

Förvaltningens verksamheter reser på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket bidrar till låga utsläpp av växthusgaser. Medarbetarna går, cyklar eller reser kollektivt i tjänsten så långt det är möjligt. Förvaltningens verksamheter följer den gemensamma resepolicyen.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Förvaltningens arbete för att minska risken för halkolyckor och därmed förbättra framkomlighet och trafiksäkerhet.
- Insatser med hållbart resande inom förvaltningen genom att medarbetare går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten.

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Förvaltningens verksamheter reser på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket bidrar till låga utsläpp av växthusgaser.

Nämndmål: 2.3.1. Nämndens verksamheter bidrar till ökad framkomlighet och minskade utsläpp

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Parkvägarna i stadsdelsområdet är tillgängliga och tillfälliga hinder avhjälps så fort det är möjligt.
- Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.
- Resor och transporter sker på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket exempelvis innebär att medarbetare så långt det är möjligt går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten. Inom förvaltningen finns elcyklar och elbilar att tillgå.

Förväntat resultat

- Kostnader för taxiresor i tjänsten har minskat.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteten kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Hälsosam och hållbar miljö

Förskolorna arbetar vidare efter ”Vägledningen för kemikaliesmart förskola”.

Arbetet med förstärkt kompetenssatsning inom ekologisk och vegetarisk kost för kökspersonal är i planeringsfasen men ett arbete pågår redan ute på förskolorna.

Verksamheterna fortsätter att uppdatera stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Produkter som innehåller farliga kemikalier ska fasas ut.

Andel ekologiska livsmedel ligger högt på förskolorna men har gått ner en aning under sommarmånaderna. Orsaker till denna skillnad kan hänga samman med frånvaro av ordinarie

kock vilket kan leda till att det blir svårare med de ekologiska inköpen. Även stigande livsmedelspriser gör det svårare att hålla budget i balans samtidigt som det höga målet ekologiska inköp ska bibehållas. En ytterligare orsak kan vara att när ekologiska varor beställts men inte finns i lager så ersätts dessa med icke-ekologiska varor. Förskolorna är väl medvetna om detta och jobbar vidare på det.

Åtgärder i enlighet med lokalt åtgärdsprogram för Årstaviken inom stadens arbete för god vattenstatus

Förvaltningen har under perioden fortsatt planeringsarbetet för gällande åtgärd A13 i åtgärdsprogrammet som innebär rensning av igenväxande svämplan och grundområden på Årsta holmar. Tillsammans med reservatsförvaltare och ansvarig för fiskevård på miljöförvaltningen har förvaltningen identifierat att flera aspekter måste utredas ytterligare innan eventuella åtgärder kan påbörjas. Exempelvis innebär åtgärden schakter i vattenområde som kräver flera olika tillstånd som måste sökas. Förvaltningen återkommer med uppdatering kring denna åtgärd under året.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Arbetet med utfasning av produkter med farliga kemikalier.

Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

- Åtgärder för god vattenstatus.

Mål 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

- Verksamheter köper ekologiska livsmedel.
- Rensning av vass för att skapa gynnsamma miljöer för fisklek vid Årsta holmar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömning en (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100 %	2023
  Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning						88 %	88 %	2023
  Andel inköpta ekologiska måltider				69,31 %		71 %	70 %	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 2.4.1 Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Använda kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft, för att säkerställa att skadliga kemikalier inte används inom nämndens verksamheter.
- Arbeta för att öka andelen inköpt ekologisk mat och medvetet välja att köpa animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning.
- Löpande genomföra de aktiviteter som framkommer i åtgärdsprogrammet för god vattenstatus i Årstaviken.

Förväntat resultat

- Andel skadliga kemikalier minskar eller ersätts med mer lämpade produkter.
- Andel inköpta ekologiska livsmedel ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolorna arbetar efter Vägledning för kemikaliesmart förskola.	2023-01-01	2023-12-31	
 Förstärkt kompetenssatsning på förskolornas kockar gällande ekologisk och vegetarisk kost.	2023-01-01	2023-12-31	
 Förvaltningens verksamheter uppdaterar sitt kemikalieinnehav i Chemsoft och arbetar för att fasa ut kemikalier med utfasning- och prioriterade riskminskningsämnen.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att fem av sju mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms uppfyllas helt och två delvis. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Stark och hållbar budget

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Tertialrapport 2 visar på ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatöverföring.

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett överskott om 34,7 mnkr vilket främst beror på lägre antal personer än beräknat inom vård- och omsorgsboenden. Förvaltningens bedömning är att antalet personer på vård- och omsorgsboenden kommer att öka under årets sista månader men inte så mycket som förvaltningen har budgeterat för.

Verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt

För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt för invånarna bedrivs samtliga verksamheter kostnadseffektivt. Lokalbeståndet ses över kontinuerligt för att optimera antalet lokaler som är ändamålsenliga så att det i den mån det går minska lokalkostnaderna. Alla verksamheter arbetar löpande med utveckling och effektivisering och åtgärdsplaner tas fram vid befarade avvikelser.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 5 - Jämställdhet

- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- En god prognossäkerhet som leder till budget i balans.
- Verksamheterna kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet och alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion

- Lokalbeståndet ses över kontinuerligt för att optimera antalet lokaler som är ändamålsenliga
- Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,5 %			97,4 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,7 %			97,1 %		100 %	100 %	Tertial 2 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			-1 %		+/-1 %	+/- 1 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.1.1. Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller verksamhetens mål

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:
 - Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de rymms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

- Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller där åtgärder vidtas vid behov. Vid befarat budgetöverskridande vidtas åtgärder för att undvika obalans i budget.

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget.
- Prognossäkerheten är god.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Individuella och evidensbaserade insatser för ett hållbart arbetsliv

Ökad inflation och stigande priser och räntor slår hårt på ekonomin för låginkomsttagare. Trots detta kan förvaltningen ännu inte se någon ökning av antalet ansökningar om ekonomiskt bistånd. Stadsdelsområdets andel biståndstagare uppgår till 0,40 procent vilket är en minskning jämfört med samma period föregående år (0,44 procent). Även andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd (0,4 procent) har minskat jämfört med samma period föregående år (0,6 procent). Förvaltningen följer utvecklingen noga och samverkar internt och externt för att kunna möta de behov som uppstår vid ökad arbetslöshet och försämrade ekonomiska villkor för invånare inom stadsdelsområdet.

Från och med 2023 har ansvaret för arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb flyttats från stadsdelsnämnderna till arbetsmarknadsnämnden. Det är i nuläget svårt att bedöma hur denna förändring kommer att påverka men förvaltningen ser en risk att de sociala insatser som genomförts parallellt med arbetsmarknadsinsatsen nu kommer att minska vilket riskerar att förlänga personernas behov av ekonomiskt bistånd. Samverkan pågår löpande internt inom förvaltningen men även med Jobbtorg City för att skapa samsyn och förutsättningar för de brukare som deltar i insatsen arbetsträning för att möjliggöra Stockholmsjobb efter insatsen slut.

Feriejobb

Under sommaren har 1104 ungdomar (556 pojkar och 548 flickor) feriearbetat inom förvaltningens verksamheter. Under perioden har det inkommit 1274 ansökningar om feriejobb, 644 flickor och 630 pojkar. De feriearbetande ungdomarna har bland annat deltagit i att ordna aktiviteter för barn inom förskolan, deltagit i aktiviteter för brukare med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen samt genomfört insatser i stadsmiljön, exempelvis park- och strandrensning, målning av staket och bänkar samt oljning av bryggor. Förvaltningen ser ett behov av att vidareutveckla mottagandet av många feriearbetare och samtidigt säkerställa god introduktion och säker arbetsmiljö under en period då många chefer är på semester. Förvaltningen kommer därför att starta en övergripande projektgrupp under hösten för att stärka samordning, planering och mottagande av nästa års feriearbetare.

Platssamverkan kopplat till näringslivet - kopplar till näringslivspolicyns fokusområde *Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet*

Förvaltningen har fortsatt arbetet med ”Effektiv samverkan för trygghet”. Områden som prioriteras är västra Södermalm och centrala Södermalm. Aktörer som ingår i denna samverkan är bland annat förvaltningens trygghetssamordnare, trafikkontoret, lokalpolis, fastighetsägare och företagare. Genom regelbundna lägesrapporter över situationen på aktuellt område initierar samverkansgruppen åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området. Dialog fortsätter med fastighetsägare kring Medborgarplatsen, stadsledningskontoret och andra fackförvaltningar som exempelvis trafikkontoret kring ombyggnation av Söderhallarna. Under hösten ska Torinertäppan (trappan mellan Vasakronans byggnad och Filmstaden i Söderhallarna) ses över för eventuella åtgärder. Det ska bli tryggare, ljusare och mer inbjudande.

Verka för ett långsiktigt tryggt nöjesliv - kopplar till näringslivspolicyns fokusområden *Stimulera tillväxt och företagsamhet och Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet*

Ett samverkansprojekt har initierats mellan förvaltningen, lokalpolisen och nöjesetablissemangen i syfte att uppnå ett långsiktigt hållbart nöjesliv. Fokus ligger bland annat på att minska risker kopplat till narkotikabruk, överservering av alkohol och oroligheter i samband med stängning av nöjesetablissemang. Utbildning till hotellen har skett under perioden med fokus på hur hotellen kan arbeta mot narkotika och prostitution. Det har varit en god samverkan inför Stockholm Pride och samverkan har lett till att det finns en kontinuerlig dialog mellan hotell, polis och stadsdelsförvaltning.

Förvaltningen fortsätter aktivt att samverka med polis och andra samhällsaktörer för att förbättra den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet. Arbetet med trygghetsprojektet ”Sommar i Tanto” och ”Sommar på Medis” har pågått under sommaren med olika former av aktiviteter och framträdanden.

Involvera näringslivet i utvecklingen av parkytor - kopplar till näringslivspolicyns fokusområden *Stimulera tillväxt och företagsamhet och Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet*

Inför den pågående upprustningen av Mariatorget har förvaltningen och trafikkontoret haft nära dialog med de näringsidkare som bedriver verksamhet på platsen. Etapperna för upprustningen har tagit hänsyn till näringsidkarnas behov och önskemål. I samband med

andra parkupprustningar ger förvaltningen möjlighet för näringslivet att lämna synpunkter på utvecklingen av parkytor. Detta har exempelvis gjorts med hotellverksamheten intill Ansgarieparken där en digital medborgardialog genomförts där allmänheten haft möjlighet att tycka till om utvecklingen av parken.

Ge god service till näringsidkare i samband med ansökan om markupplåtelser- kopplar till näringslivspolicyns fokusområde Stimulera tillväxt och företagsamhet

I samband med handläggning av ansökningar om markupplåtelse från näringsidkare försöker förvaltningen tillmötesgå önskemålen där det är möjligt. I de fall där ansökan inte kan godkännas lämnas vägledande information så att näringsidkaren kan lämna alternativa förslag.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 1 - Ingen fattigdom

- Arbetet med att erbjuda individuellt utformade insatser och stärka individers delaktighet i sin planering mot självförsörjning.
- Utveckla samverkan externt och internt för att stödja individer att delta i arbetsmarknadsinsatser.
- Ta emot aspiranter för Stockholmsjobb bidrar till att ge en ingång till den reguljära arbetsmarknaden.
- Individanpassad bostads- och arbetsvägledning för nyanlända.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att prioritera insatser för kvinnor som står långt från arbetsmarknaden, exempelvis uppsökande arbete för fler kvinnor i studier och arbete.
- Brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete som syftar till att ge bättre resultat för både kvinnor och män.

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Arbetet med att främja och utveckla företagandet i stadsdelsområdet.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet.

- Individanpassad bostads- och arbetsvägledning för nyanlända.
- Förvaltningens arrangemang "Sommar på Medis" och "Sommar i Tanto" har varit möjlig för alla att delta på oavsett ekonomiska förutsättningar.

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Arbetet med platssamverkan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,4 %			0,5 %	0,6 %	0,6 %	2,7 %	Tertial 2 2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,4 %	0,65 %	0,4 %	0,42 %		0,8 %	1,5 %	Tertial 2 2023
Analys Fler män än kvinnor uppbär ekonomiskt bistånd vilket speglar hur könsfördelningen sett ut historiskt inom stadsdelsområdet. En orsak till skillnaden är att ensamstående män i högre grad har en psykosocial problematik och har svårare att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden.								
● Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)				86,67 %		75 %	Tas fram av nämnd	2023
● Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,36 %	0,43 %	0,28 %	0,37 %	0,4 %	0,4 %	1,0 %	Tertial 2 2023
Analys Fler män än kvinnor uppbär ekonomiskt bistånd vilket speglar hur könsfördelningen sett ut historiskt inom stadsdelsområdet. En orsak till skillnaden är att ensamstående män i högre grad har en psykosocial problematik och har svårare att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden.								
● Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 267 st			1 032 st	1 267 st	1 150 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
● Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	37 st			60 st	45 st	45 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
● Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	114 st			189 st	169 st	169 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
● Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 104 st	556 st	644 st	849 st	1 150 st	1 150 st	11 000 st	Tertial 2 2023

Nämndmål: 3.2.1 Inom Södermalms stadsdelsområde klarar invånare sin egen försörjning

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Utifrån den enskildes behov och förutsättningar erbjuds individuellt utformade insatser för

att den enskilde ska bli självförsörjande och leva ett självständigt liv.

- Utveckling av intern och extern samverkan fortsätter för att nå målet med att individen ska bli självförsörjande och ha ett stadigvarande boende. Förvaltningen ska utveckla förebyggande arbetssätt för att minska felaktiga utbetalningar.
- Genom att särskilt beakta barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd tas barnrättsperspektivet tillvara.
- Ungdomar erbjuds tydliga och meningsfulla feriejobb och ungdomar med funktionsnedsättning prioriteras särskilt.
- Samhällsvägledning med fokus på bostadsvägledning och fortsatt samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen med syftet att stärka den enskildes möjlighet att närma sig arbetsmarknaden.
- För att nå kvinnor som står långt från arbetsmarknaden bedrivs uppsökande arbete.

Förväntat resultat

- Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen minskar.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Ungdomar mellan 16-19 år som får arbetslivserfarenhet genom feriejobb inom Södermalms stadsdelsförvaltning ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen utvecklar arbetssätt för att säkerställa kvalitativa platser för ungdomar 16-19 år med särskilda behov som söker feriejobb.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla arbetsformer och metoder för brukare som är aktuella inom flera verksamheter på förvaltningen.	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Det är tryggt och säkert att vara företagare i Södermalms stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Aktörer inom nöjesetablissemangen ska uppleva trygghet vilken bottnar i en god relation med både stad och polis och uppnås genom kontinuerlig samverkan. En målsättning för året är att tillsammans med krogägare och polis ta fram lokala riktlinjer för hur verksamhet inom nöjesetablissemang kan drivas på ett sätt som är ansvarsfullt men som också skapar delaktighet och trygghet för näringsidkarna.
- Tillsammans med lokalpolisen genomför förvaltningen regelbundna möten med hotell inom

stadsdelsområdet med syftet att minska hotellrelaterad brottslighet och för att öka tryggheten för hotellens anställda och gäster. Under 2023 kommer en utbildningsåtgärd att genomföras, riktad mot hotellens receptionspersonal, där målsättningen är att öka förståelsen för viss brottslighet samt att stärka personalen i sina roller inom hotellnäringen. Ytterligare ett syfte är att minska möjligheten för gäster att begå brott kopplade till prostitution och narkotika.

- Tillsammans med lokalpolisen fortsätta samverka med fastighetsägare på brottsutsatta platser. Syftet är att strategiskt och långsiktigt stötta och kunna omhänderta sådant som rör brottslighet och otrygghet och som uppstår för de som är verksamma och bedriver näring inom stadsdelsområdet.

- Stadsmiljöverksamhetens arbete med renhållning, belysning samt parkskötsel är en central del att skapa en attraktiv stadsmiljö och goda förutsättningar för näringslivet. Under året tillför förvaltningen blomsterutsmyckning vid drygt 20 platser i stadsmiljön inom ramen för stadens blomsterprogram.

- I samband med kontroller i stadsmiljön rapporterar förvaltningen in markupplåtelse som saknar tillstånd till trafikkontoret för åtgärd. Åtgärden säkerställer att näringsidkare med tillstånd kan verka under rättvisa och lagenliga villkor.

Förväntat resultat

- Hotellaktörer som förvaltningen har kontakt med upplever att de har god kännedom om nya brottstrender och om hur brottslighet som narkotika och prostitution kan förebyggas på hotellen.

- Aktörer inom nöjesetablissemangen som deltar i samverkan med stad och polis förstår sitt ansvar och känner sig delaktiga.

- De fastighetsägare som deltar i samverkan upplever att stadens ambition är att på ett effektivt sätt och i samverkan omhänderta problem kopplat till otrygghet som påverkar hyresgäster och boende negativt.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundas på att två av fyra KF-indikatorer prognostiseras att nås och två nås inte. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Motverka hemlöshet

Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen.

Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Arbetet med att ta fram en rutin med syfte att motverka/förhindra att barnfamiljer vräks har påbörjats. Arbetet sker i samverkan mellan alla enheter på sociala avdelningen.

Förvaltningen fortsätter att utveckla den interna samverkan kring äldre hemlösa och har genomfört kartläggning av processen för samhandläggning. Kartläggningen visade att förvaltningen behöver utveckla sitt arbete med gruppen äldre hemlösa personer utan andra behov av insatser (inget missbruk, psykisk ohälsa eller liknande). Arbetet pågår för att stärka förutsättningarna för samhandläggningen kring denna målgrupp. Förvaltningen förbereder rekrytering av en bolots inom äldreomsorgen med uppdrag att arbeta sammanhållet med målgruppen hemlösa äldre.

Särskilda bostäder för ökad social hållbarhet

Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av särskilda bostäder enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis bostäder med särskild service och boenden för äldre via boendepanerna samt i kommande lämpliga byggprojekt samt initierar samarbete med relevanta fackförvaltningar och kommunala fastighetsbolag för att skapa bra förutsättningar att bedriva kommunal verksamhet.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

Mål 1 - Ingen fattigdom

- Arbetet mot hemlöshet.
- Förvaltningen bygger nya grupp- och servicebostäder som ökar möjligheten för personer med funktionsnedsättning att bosätta sig inom stadsdelsområdet.

Mål 3 - God hälsa och välbefinnande

- Arbetet mot hemlöshet.

Mål 5 - Jämställdhet

- Arbetet med att motverka hemlöshet hos kvinnor.

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Arbetet med att prioritera och erbjuda stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar för personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden.
- Genom samverkan med olika parter i planeringsprocessen säkerställs att invånarnas behov av särskilda bostäder, förskoleplatser och parkmark planeras in i nya områdesplaner och detaljplaner.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	96,52 %				95 %	95 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2023
    Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader				71,43 %		75 %	Tas fram av nämnd	2023
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem				9		0	Tas fram av nämnd	2023
Analys Hittills under året har en barnfamilj beviljats akut boendelösning på hotell/vandrarhem vilket medför att årsmålet inte kommer att nås. Ett långt motivationsarbete och boendecoaching har pågått men trots det har familjen valt att inte flytta till lägenhet som finns att tillgå via bostadsförmedlingen. Ambitionen är att inga fler barnfamiljer ska beviljas akut boendelösning på hotell/vandrarhem under året.								
    Antal vräkningar som berör barn				2		0	Tas fram av nämnd	2023
Analys Hittills under året har en barnfamilj berörts av vräkning vilket medför att årsmålet inte kommer att nås Den aktuella vräkningen gäller en barnfamilj som bodde i andra hand och saknade giltigt kontrakt. Efter avhysningsbeslut från kronofogdemyndigheten bor familjen nu på lägenhetshotell i avvaktan på annan boendelösning. Ambitionen är att inga fler barnfamiljer ska vräkas under året.								

Nämndmål: 3.3.1 Vuxna och barnfamiljer har ett tryggt och hållbart boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.
- Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Den som riskerar sitt hyreskontrakt erbjuds budget- och skuldrådgivning samt stöd eller insatser som behövs för att kunna komma till rätta med sin situation. Boendeteamet utvecklar samverkan med SHIS Bostäder, framförallt gällande avtalade boenden.
- Nyanlända som har ett tillfälligt boende, exempelvis inom SHIS Bostäder, får i ett tidigt skede det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till en varaktig bostad
- Samverkan kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Förväntat resultat

- Antalet vuxna i behov av akuta boendelösningar minskar.
- Personer som har avtalat boende inom SHIS Bostäder fullföljer kontraktskraven eller uppmärksammas i tid om annat stöd behövs.
- Barnfamiljer placeras inte på akutboenden.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att två av tre förväntade resultat prognostiseras att nås och ett nås delvis och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra workshop med medarbetare från sociala avdelningen och avdelningen för äldreomsorg med målet att utveckla samverkan kring äldre hemlösa genom att kartlägga processen för samhandling.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att en av fyra KF-indikatorer nås delvis och tre prognostiseras att nås samt att KF-aktiviteten kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Vikarieorganisation

Fler enheter har infört resursteam. Inom äldreomsorgen har nu förebyggande enheten två fastanställda medarbetare som täcker upp för frånvaro med kort varsel. Alla förskoleområden har en plan för en vikarieorganisation. Det innebär att man använder sig av en fast vikarie, ofta en per enhet, som har en anställning inom en förskoleenhet. Sociala avdelningen anställer resurser som motsvarar nyttjandet av timanställda per verksamhet. Dessa kommer att arbeta på flera verksamheter som blir klusterindelade.

Kompetensförsörjning

Befattningen undersköterska är från och med 1 juli 2023 en skyddad yrkestitel och ett stort arbete inför årets sommarsemester har gjorts för att säkra upp att sommarvikarier är anställda på rätt befattning i linje med de nya reglerna från Socialstyrelsen. Den strategiska kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är ett särskilt prioriterat område för att möta den ökande andelen äldre befolkning med behov av en kvalificerad vård och omsorg. Ett arbete med kompetensstegar för undersköterskor och sjuksköterskor har påbörjats för att säkra upp att verksamheten har utbildad personal. Arbetet med att skapa goda arbetsvillkor fortsätter, där det både handlar om heltid som norm och att minska andelen timanställda.

För att möta framtida behov av kompetens har förskolan satsningar på förskolläraernas undervisningsuppdrag och pedagogiska ledarskap. Detta för att både stärka kunskapen kring att undervisa samt att leda arbetslag och barngrupp. Barnskötarna behöver kompetensutveckling för att erbjuda varje barn en trygg omsorg samt främja alla barns utveckling och lärande. I syfte att stärka kompetens och kvalitet ytterligare inom förskolan undersöks just nu möjligheterna och behovet av att organisera den utbildning som Skolverket finansierar i samarbete med Hermods om kompetenshöjande utbildning i svenska för verksam personal som har behov av denna utbildning.

Sociala avdelningen ser ett behov av att erbjuda fördjupande kompetenshöjande insatser för erfarna medarbetare. Avdelningen har börjat se över möjligheter att kontinuerligt erbjuda medarbetare att prova nya arbetsuppgifter över enhetsgränserna, utifrån intresse, kompetens och erfarenhet.

Attraktiv och föredömlig arbetsgivare

Projektet Medarbetskap fortsätter enligt plan. Under året har samtliga arbetsplatser haft inspirationsföreläsningar med praktiska övningar på APT. Projektet kommer pågå under 2023 och 2024.

Hållbart arbetsliv

En god arbetsmiljö för ett hälsofrämjande och hållbart arbetsliv ska alltid eftersträvas. Den 1 oktober 2023 träder nya regler kring dygnsvila i kraft i kollektivavtalet Allmänna Bestämmelser som just fokuserar på vikten av återhämtning. Detta medför att samtliga verksamheter, men framför allt utförarverksamheter inom äldreomsorgen och verksamheter för personer med funktionsnedsättning, ser över schemaläggning och bemanningsmål för att främja återhämtning mellan arbetspass. Ett nära ledarskap med hälsosamtal, regelbundna avstämningar och avgångssamtal för de som slutar är prioriterade områden för att minska sjukfrånvaron och för att nå en tillfredsställande personalomsättning.

Jämställdhet och mångfald

Det arbetas aktivt med nolltolerans mot kränkande särbehandling, sexuella trakasserier och diskriminering inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Jämställdhetsperspektivet beaktas och analyseras bland annat i samband med uppföljning av sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud, företagshälsovårdsinsatser och könsfördelning på alla nivåer. Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet är en uppföljningsprocess som ska säkerställa att förvaltningen lever upp till lagar, föreskrifter, arbetsmiljöpolicy och följer de rutiner som finns. Den årliga uppföljningen ligger även till grund för den fortsatta utvecklingen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för en god arbetsmiljö som främjar hälsa och säkerhet. Arbetet med att löpande bedöma risker i arbetsmiljön ska särskilt följas upp. I chefens ansvar ingår att genomföra en årlig uppföljning av SAM inom sin verksamhet. Denna görs i samverkan mellan arbetsgivare och skyddsombud i december i alla verksamheter. Under våren har arbetet fortsatt med information och diskussioner i olika samverkansgrupper. Innehållet i årshjulet för SAM har reviderats och bland annat kompletterats med medarbetarskapsatsningar och information om kris och krig. Under hösten kommer en ny

SAM-modul införs i planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb.

I april inleddes ett projekt för att efter snart två år följa upp och se över hur lokalerna på förvaltningskontoret nyttjas och se om det finns konkreta förslag till förbättringar för att lokalerna ska fungera ändamålsenligt för medarbetare och besökare.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 3 - Hälsa och välbefinnande

- Kompetenshöjning inom rehabilitering genom dialoggrupper för chefer
- Hälsosamtal vid tidiga signaler om eventuell ohälsa hos medarbetare
- Friskfaktorer
- Säkerställa att förvaltningen följer nya regler gällande dygnsvila

Mål 5 - Jämställdhet

- Heltidsanställningar (Heltid som norm)
- Uppföljningar och analys av skillnader mellan kön avseende sjukfrånvaro
- Uppföljningar och analys av löneskillnader utifrån kön
- Strävan efter en jämn könsfördelning vid rekrytering
- Underlätta kombination av föräldraskap och arbetsliv

Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Pilotprojekt för att minska andelen timanställda inom äldreomsorgen
- Budget i balans
- Arbetsmiljöarbete i fokus i samtliga verksamheter

Mål 10 - Minskad ojämlikhet

- Generellt arbete kring de olika diskrimineringsgrunderna vilket exempelvis kommer till uttryck vid chefsutbildningar, arbetsplatsträffar och i olika samverkansgrupper.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	81	79	81	81		83	83	2023
Analys								
Förvaltningens AMI uppfyller inte årsmålet på 83 men ligger kvar på samma nivå som föregående år. Förvaltningen har relativt bra resultat och ligger bland annat en punkt över stadens AMI. För kvinnor har resultatet minskat med en punkt till 81, medan det för män ligger kvar på samma värde som förra året på 79.								
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter						10 %	Tas fram av nämnd	2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Sjukfrånvaro	8,4 %	6,6 %	8,8 %	9 %	8,5 %	8,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023
  Sjukfrånvaro dag 1-14	3,2 %	2,9 %	3,3 %	3,6 %	3,3 %	3,3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för kompetensförsörjningen inom förskolan i Stockholms stad	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.4.1 Chefer har hög kompetens och förståelse för sitt uppdrag och medarbetarna ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Genomföra insatser kopplat till medarbetarskap för alla medarbetare.
- Utveckla arbetet med förvaltningens kompetensförsörjningsplan för 2023 - 2025 genom att tydligare koppla planen till andra övergripande HR-processer, exempelvis introduktionsprocessen.
- Utveckla introduktionsprocessen för nyanställda.
- Utveckla processen kring avslut, inklusive avslutsenkäter.
- Riktade ledarskapsinsatser, exempelvis dialoggrupper.

Förväntat resultat

- Verksamheterna utvecklas genom medarbetarnas engagemang och nytänkande.
- Medarbetare trivs i sitt arbete och väljer att stanna kvar i förvaltningen.
- All rekrytering sker kompetensbaserat.
- Kärnverksamheterna har rätt bemanning för sitt uppdrag.
- Ledarskapet har stärkts ytterligare och knyts samman med medarbetarskapsinsatserna.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla chefer genomför block ett i medarbetarskap i webbportalen.	2023-03-01	2023-11-30	
 Dialoggrupper för chefer genomförs.	2023-05-01	2023-12-31	
 Utbildning för chefer i kompetensbaserad rekrytering.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utbildning i arbetsrätt för chefer.	2023-09-01	2023-12-31	
Analys Ersätts med utbildning angående nya regler för dygnsvila.			
 Utbildningar i företrädesrätt och Winlas.	2023-01-01	2023-12-31	
Analys Utbildningen är pausad på grund av få deltagare under flera år.			
 Utveckla och förbättra processen Introduktion för nyanställda.	2023-03-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.4.2 I förvaltningen råder en god och hälsofrämjande arbetsmiljö med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Arbeta för goda arbetsvillkor med en hög grad av tillsvidareanställningar, där heltid är norm.
- Förvaltningen utreder förutsättningarna och tar fram en särskild handlingsplan med syftet att öka anställningstryggheten, minska andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal och en ändamålsenlig organisation för en framtida vikariepool. Arbetet genomförs i samarbete med lokala representanter för Kommunal.
- Förvaltningen undersöker förutsättningarna för en hållbar och trygg vikarietillsättning genom att se över verksamheternas grundbemanning inom förskolan.
- Översyn av scheman och andra påverkande faktorer i utförarenheterna för att kunna minska andelen timavlönade behovsanställda och skapa god arbetsmiljö.
- Se över och utveckla åtgärder för att minska sjukfrånvaron med prioritering i verksamheter med hög/ökande sjukfrånvaro.
- Att säkerställa en god kunskapsnivå om arbetsmiljöfrågor i hela organisationen.

Förväntat resultat

- Minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalrörlighet.
- Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter minskar.
- Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, sexuella trakasserier samt repressalier.
- Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare enligt stadens handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. Samt följa upp Södermalms tre prioriterade områden i handlingsplanen med hjälp av en enkät.	2023-01-01	2023-12-31	
 Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare enligt stadens handlingsplan.	2023-01-01	2023-12-31	
 Planera för och utföra flera riktade utbildningar inom SAM och OSA.	2023-01-01	2023-12-31	
 Planera för och utföra utbildningar inom rehabilitering.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla arbetssätt och rutiner för en långsiktig sänkt sjukfrånvaro.	2023-04-01	2023-12-31	
 Översyn av och beslut om framtida arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteten kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Systematiskt säkerhetsarbete

Förvaltningen har ett systematiskt säkerhetsarbete som inkluderar uppföljning av risk- och sårbarhetsanalys. Regelbundna övningar kring exempelvis el-bortfall och it-attacker har bokats in med olika verksamheter så som HR-avdelningen och sociala avdelningen för att förankra kontinuitetsåtgärder. Under året har 91 medverkanden deltagit i olika krisövningar och samtliga övande verksamheter har vidtagit åtgärder för att säkra beredskap och kontinuitet. Åtgärderna har bland annat varit att komplettera krisförråd samt att etablera processer och rutiner för inkallning enligt olika krisscenarier.

På grund av det försämrade säkerhetsläget och att den nationella terrorhotnivån har höjts till 4 på en femgradig skala intensifierar förvaltningen arbetet med att se över verksamhetsrutinerna och skapa hållbara säkerhetsrutiner. Detta är även en komplettering till det kontinuerliga risk-

och sårbarhetsarbetet (RSA). Förvaltningen förbereder sig även för ytterligare eventuell försämring av säkerhetsläget.

Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplanering

Förvaltningen har implementerat åtgärder och sammanställt planer om kontinuitetshantering (steg 5-6). Kontinuitetsplanen har justerats och kompletteras efter de övningar som genomförts i förvaltningens olika verksamheter. Läs mer under rubriken "Systematiskt säkerhetsarbete" ovan.

Upphandling, inköp och avtalsuppföljning

Förvaltningen motverkar upphandlade aktörers möjlighet till brottslighet genom regelbunden uppföljning. Förvaltningen gör årliga avtalsuppföljningar på de LSS-boenden för vuxna samt daglig verksamhet som drivs på entreprenad. Avtalsuppföljningen inkluderar kontroll av att sociala avgifter betalas in hos Skatteverket. Vidare begär förvaltningen uppgifter om antal anställda samt kompetenstabeller och utvecklingsplaner för de anställda av leverantören. Entreprenadavtal av särskilt boende för äldre följs upp tre gånger per år. Ytterligare samverkan sker vid behov exempelvis utifrån klagomål. Förvaltningen följer också upp LOV-avtal inom hemtjänst och dagverksamhet på uppdrag av äldre nämnden. Detta sker vartannat år och har varje gång ett särskilt fokus. Fokus har bland annat varit att kontrollera utbildningsnivå och att lön och anställningsavtal ser korrekta ut utifrån avtal (exempelvis att OB-ersättning betalas ut eller att medarbetare har en tjänstgöringsgrad). Avtal och villkor inom äldreomsorgen skrivs av äldre nämnden. Arbete för att utveckla uppföljning av städavtal inklusive för att identifiera risk för eventuella välfärdsbrott är påbörjat och fortsätter under hösten.

Förvaltningens kontroller av föreningsbidrag har ökat för att möta nämndens reviderade rutiner, bland annat har klargörande samtal införts. Rutinerna reviderades för att säkerställa att föreningsbidrag inte ges till organisationer som inom ramen för sin verksamhet utövar våld, tvång eller hot, diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde eller motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Systematisk informationssäkerhet

Det systematiska informationssäkerhetsarbetet fortgår och förvaltningen stärker tillfälligt resurserna för att registerförteckna personuppgifter, genomföra informationsklassningar och tillsammans med förvaltningens informationssäkerhetssamordnare inventera och skapa en struktur för vilka processer och informationsmängder som förvaltningen behöver klassa under hösten 2023. Ett nätverk med representanter inom bland annat informationssäkerhet, dataskydd, säkerhet, it, upphandling och arkiv har startats upp med syfte att samordna funktionerna där ansvaret överlappar. Nätverket börjar under hösten en beskrivning av arbetsprocessen som den ser ut idag samt tar fram ett förslag för hur det bör se ut framåt. Ur ett informationssäkerhetsperspektiv ska detta förbättra förutsättningarna för att få in informationssäkerhet tidigt i förvaltningens upphandlingar och utvecklingsarbeten.

Övertagande av Bergsunds vård- och omsorgsboende

Arbetet med att återta driften av Bergsunds vård- och omsorgsboende fortgår enligt plan. Det finns en projektgrupp som arbetar med frågor som HR, it, lokaler och hantering av avtal i samband med övertagandet. Projektgruppen förbereder också för att verksamheten ska ingå i

förvaltningens arbete med verksamhetsutveckling och ledningssystem. Inför övertagandet har risk- och konsekvensanalyser tagits fram. Resurser från hela förvaltningen deltar i arbetet och samarbetar med entreprenörens motsvarigheter. Fackliga organisationer deltar i relevanta delar. Boende, anhöriga och medarbetare har informerats och det finns en pågående dialog. Genom att återta driften av Bergsunds vård- och omsorgsboende ökar nämndens rådighet.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

- Systematiskt säkerhetsarbete
- Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplanering
- Upphandling, inköp och avtalsuppföljning
- Systematisk informationssäkerhet
- Övertagande av Bergsunds vård- och omsorgsboende

Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen

- Systematiskt säkerhetsarbete
- Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetsplanering

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	77,26 %					65 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2023
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts				100 %		100 %	80 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen, planera för att stadens förskolor beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga förskolebarn och personal under flera dygn	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	
  Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga			
  Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens boenden inom äldreomsorg och LSS beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska etablera en permanent beredskap och organisation för iordningsställande av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2023-01-01	2023-06-30	
Analys Stadsdelsområdets trygghetspunkter är etablerade och kan öppnas upp vid behov. Förvaltningen har en trygghetspunktsplan.			

Nämndmål: 3.5.1 Hög beredskap och stark rådighet råder i nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Förvaltningen etablerar fyra stycken trygghetspunkter på Södermalm genom vilka förvaltningen ska verka för att invånare får tillgång till kommunikation, värme, vatten och vila.
- Förvaltningens kontinuitetsarbete ska minimera risken för att stadsdelsområdets samhällsviktiga verksamheter påverkas negativt i händelse av en oönskad och omfattande kris. Framtagande av beredskapslager och i övrigt vilka behov som framkommer i det inledande arbetet med RSA.
- Förvaltningen har som mål att stå väl rustade inför en situation av höjd beredskap där det finns en bred förståelse och en känsla av ansvar inför den uppgift som skulle följa på en höjd beredskap. Denna krigsorganisation ska formos utifrån den kontinuitetsplan som färdigställs under 2023.
- Arbetet med förvaltningens krisorganisation fortsätter. Krisorganisationen ska förbättras och övas så att förvaltningen och dess verksamheter står bättre rustade inför eventuellt hastigt uppkomna händelser som sker inom stadsdelsområdet.
- Förvaltningen genomför löpande utbildning av behöriga beställare för att säkerställa att inköp sker genom e-handelssystemet och en högre avtalstrohet och kostnadseffektivitet.
- Förvaltningen säkerställer att det finns kompetens och systematiska arbetssätt för ett ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete.

Förväntat resultat

- Stadsdelsområdets trygghetspunkter är färdigställda och kan tas i drift omgående vid behov.
- Södermalms invånare har god kännedom om stadsdelsområdets trygghetspunkter samt vad man kan förvänta sig av dessa.
- Förvaltningens kontinuitetsplaner ska vara väl kända av behöriga chefer och andra som förväntas kunna agera i händelse av uppkommen, oförutsedd störning.

- Förvaltningens arbete med krisorganisation och krigsorganisation övas och är väl känd hos de som förväntas agera i händelse av någon av dessa aktiveras.
- Alla upphandlade entreprenadavtal följs upp.
- Andelen elektroniska inköp ökar.
- Förutsättningarna att uppnå kraven på skydd av information har förbättrats.
- Höjd kunskap och kompetens om informationshantering bland medarbetare och chefer.
- Andelen inrapporterade incidenter ökar, de hanteras på korrekt sätt och rapporteras till tillsynsmyndighet i tid.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundas på att två av fyra KF-indikatorer uppnås helt, en nås delvis och en uppnås inte samt att ett av två underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt och ett delvis.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Förvaltningen har genomfört en lokal trygghetsmätning som färdigställdes i juni. Uppföljning och analys av mätningen pågår och utifrån resultatet kommer nämnden under hösten ta beslut om eventuell utveckling av insatser för ökad trygghet inom stadsdelsområdet.

Lokala samverkansöverenskommelser mellan stadsdelsområdet, skolan och Polisen

Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden

Det riktade arbetet mot avgränsade platser har fortsatt att prioriteras vid västra och centrala Södermalm. Kommunfullmäktige beslutade i mars, i enlighet med stadsdelsnämndens förslag, om utökning av tillståndsplikt för tillfällig försäljning i området. Utökningen är en preventiv åtgärd som minskar risken att bli utsatt för brott och ökar tryggheten i området. Polisen rapporterar att användandet och försäljningen av lustgas har minskat stort i området, det är dock för tidigt att säga om det är utökad tillståndsplikt eller andra orsaker som ligger bakom detta.

Förhindra att unga dras in i kriminalitet och narkotikaanvändning och skolan som brottsplats

Förvaltningen fortsätter att tillsammans med lokalpolisen och de kommunala grundskolorna utveckla arbetet med att förhindra att ungdomar dras in i kriminalitet. Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till ett mer strukturerat arbete och en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och

förebyggande arbetet, på grupp- och individnivå. Förvaltningen kan se effekter i form av förkortade ledtider och att dialogen mellan myndigheterna skapar förutsättningar att vidta åtgärder tidigare.

Otillåten påverkan

Förvaltningen fortsätter arbetet med kunskapshöjande åtgärder när det gäller otillåten påverkan. Förvaltningen avser också att i samverkan med polisen utveckla anmälningsförfarandet inom förvaltningen och handläggning inom Polisen.

Avhopparverksamhet

Lokalpolis och förvaltningen kommer sällan i kontakt med avhoppare men behöver kunskapshöjande åtgärder och omvärldsbevakning för att kunna vara förberedda när en sådan situation aktualiseras. Dialog om fortsatt kunskapshöjning pågår med lokalpolis.

Särskilt utsatta brottsoffer

Utvecklingsarbetet inom ramen för projekt IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld) för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling har fortsatt. Den utvärdering som genomförts av Marie Cederschiölds högskola visar att IGORs arbete bidrar till förbättrad samverkan mellan socialtjänsten och Polisen och till förbättrad möjlighet att informera om och motivera till stöd samt också till att i vissa fall bidra med stöd. Implementeringen av arbetssättet som har utvecklats under projektiden pågår för att fortsätta i ordinarie verksamhet. Förvaltningen prioriterar även metoder för att hitta våldsutsatta med särskild sårbarhet såsom äldre, personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblem.

Platssamverkan och platsaktivering

Förvaltningen har fortsatt arbetet med ”Effektiv samverkan för trygghet” och områden som prioriteras är västra Södermalm och centrala Södermalm. Aktörer som ingår i denna samverkan är bland annat förvaltningens trygghetssamordnare, trafikkontoret, lokalpolis, ordningsvakter, fastighetsägare och företagare. Genom regelbundna lägesrapporter över situationen på aktuellt område initierar samverkansgruppen åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området. När det gäller Mariakvarteren kommer arbetet där att intensifieras under hösten då nya kontakter har tagits med de vårdgivande organisationerna i området. Den lokala trygghetsmätningen genomfördes för första gången under juni för ovan nämnda prioriterade områden. Uppföljning och analys av mätningen pågår och utifrån resultatet kommer nämnden besluta om fokus kommer att ändras eller om arbetet fortsätter som tidigare.

Trygghetsprojektet ”Sommar i Tanto” har pågått under sommaren med olika former av aktiviteter och framträdanden i stort sett varje dag. Tanto och Drakenbergsparken har varit bemannat varje dag av såväl personal från stadsdelsförvaltningen, men även av feriearbetande ungdomar. På Tantotoppen har stora planteringsurnor kommit på plats, i syfte att få bort biltrafik på toppen.

Trygghetsskapande insatser på Västra Södermalm

Västra Södermalm har av Polisen identifierats som en öppen drogscen i Stockholms län. Under 2023 prioriterar förvaltningen insatser för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottsligheten samt att boende, besökare och

verksamma ska uppleva platsen som trygg. En bra och stark samverkan är under uppbyggnad med såväl lokala aktörer (föreningar, bostadsbolag, boende och näringsidkare) som med kriminalvård, regionen och andra vårdgivande organisationer. Det uppsökande arbetet har påbörjats och sker i tät samverkan med Polisen och socialförvaltningens uppsökarteam. För att kunna utvärdera om det arbete som sker bidrar till ökad trygghet genomfördes en nollmätning avseende den upplevda tryggheten under juni. Denna kommer sedan följas upp under samma period 2024 och 2025.

Arbetet mot våldsbejakande extremism

Södermalms stadsdelsnämnd antog den nya handlingsplanen mot våldsbejakande extremism (VBE) i januari 2023. I handlingsplanen har bland annat behovet av att höja kunskapsnivån på förvaltningen generellt gällande de olika extremistiska miljöerna och lokala rutiner lyfts fram.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att samordna olika kunskaps- och informationshöjande satsningar på förvaltningen, dels genom att närvara på stora gruppmöten men även att sprida information med hjälp av kommunikatörerna på ett pedagogiskt sätt. Det våldsförebyggande arbetet fortgår med förskoleavdelningens kollegiala lärande nätverk och med fältassistenternas stöd till de skolor som arbetar med Mentors in Violence Prevention (MVP). Duvnäs fritidsgård håller på att implementera MVP Fritid som fokuserar på en fritid fri från våld där våldsamma normer runt pojkar uppmärksammas vilket är viktigt i arbetet med att förebygga VBE.

Arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet

Förvaltningen arbetar på olika sätt för att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och har inom ramen för arbetet med intern kontroll fokus på tre områden.

Förebygga och motverka fusk med föreningsstöd

Förvaltningen har från och med 2023 års handläggningsprocess för föreningsbidrag utökat sin kontroll genom att införa arbetsätt som svarar upp mot nämndens reviderade rutiner. Detta innebär i korthet att föreningarna i sina ansökningshandlingar får intyga att de uppfyller demokrativillkoret samt att förvaltningen genomför klargörande samtal med de föreningar som ansöker om föreningsbidrag för första gången. Klargörande möten genomförs med de föreningar som ansöker om ett ”betydande belopp” vilket i detta fall avser minst 30 tkr. Utöver kontroll hos skatteverket genomför förvaltningen vid behov eller på förekommen anledning även en kreditupplysning hos affärs- och kreditinformationsföretaget UC gällande föreningens företrädare. Handläggarna på berörda avdelningar följer upp föreningarnas redovisningar och gör även uppföljningar vid behov under året som exempelvis verksamhetsbesök.

Motverka felaktiga utbetalningar och bidragsbrott

Enheten för ekonomiskt bistånd genomför regelbundna kontroller av utbetalningar av ekonomiskt bistånd, dels på daglig basis och i form av stickprov. Kontroller utförs av biträdande enhetschefer och särskilt tillsatt FUT-handläggare (FUT=felaktiga utbetalningar). Vid upptäckt av felaktigt utbetalt bistånd undersöks möjligheten till återkrav alternativt polisanmälan.

Motverka att skattepengar går till organiserad brottslighet

Förvaltningen motverkar upphandlade aktörers möjlighet till brottslighet genom regelbunden uppföljning. Förvaltningen gör årliga avtalsuppföljningar på de LSS-boenden för vuxna samt daglig verksamhet som drivs på entreprenad. Avtalsuppföljningen inkluderar kontroll av att sociala avgifter betalas in hos Skatteverket. Vidare begär förvaltningen uppgifter om antal anställda samt kompetenstabeller och utvecklingsplaner för de anställda av leverantören. Entreprenadavtal av särskilt boende för äldre följs upp tre gånger per år. Förvaltningen följer också upp LOV-avtal inom hemtjänst och dagverksamhet på uppdrag av äldregruppen. Detta sker vartannat år och har varje gång ett särskilt fokus. Fokus har bland annat varit att kontrollera utbildningsnivå och att lön och anställningsavtal ser korrekta ut utifrån avtal.

Renhållning och skötsel av parkerna

Uppföljning av renhållning och parkskötsel görs kontinuerligt. Antalet avvikelser från 24-timmarsregeln gällande renhållningsentreprenörens åtgärd av felanmälan avseende nedskräpning har varit få under perioden.

För att erhålla renare parker har ett 20-tal nya skräpkorgar placerats ut i parkerna.

I uppdraget att tillföra ytterligare parker möjligheten för besökare att källsortera ingår förvaltningen i ett pilotprojekt som leds av trafikkontoret med syftet att förbereda staden att starta insamling vid populära platser från och med 2026. Under tre månader, från mitten av juli till mitten av oktober, förses två platser inom stadsdelsområdet med källsortering. Dessa finns vid Östgötagatan 100 samt på Fredriksdalstorget.

Under flera år i rad har badvattenkvaliteten vid Långholmens strandbad försämrats och en utredning kring möjliga orsaker till detta har färdigställts under året. Utredning pekar mot att kanadagäss som uppehåller sig vid badet är den huvudsakliga anledningen till den dåliga badvattenkvaliteten. Södermalms stadsdelsnämnd har under sommaren ingått i ett testprojekt med drönare som bland annat syftar till att störa gässen vid badplatsen.

Ny belysning i Drakenbergsparken

Planering inför den trygghetsskapande insatsen i form av ny belysning mellan Liljeholmsbron och den öppna väggen för gatukonst i Drakenbergsparken har genomförts under perioden. Insatsen görs i samarbete med trafikkontoret och den nya belysningen planeras att komma på plats under hösten 2023.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet till:

Mål 5 - Jämställdhet.

- Arbeta med den lokala samverkansöverenskommelsen och det prioriterade området särskilt utsatta brottsoffer.
- Arbeta med förbättrad belysning av parkmiljöer.

Mål 16 - Fredliga inkluderande samhällen

- Arbetet med den lokala samverkansöverenskommelsen och dess prioriterade områden.
- Arbetet med att stärka det socialpreventiva arbetet.
- Arbetet med platssamverkan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	84 %	90 %	79 %	81 %		80 %	79 %	2023
Analys Kvinnor upplever mindre trygghet än män som är boende i stadsdelsområdet och så ser det ut även i staden i övrigt och i samhället som helhet. Däremot har förvaltningen större skillnader mellan män och kvinnor jämfört med resten av staden. En anledning skulle kunna vara att kvinnor i högre utsträckning än män möjligen påverkas av oroligheter kopplad till platser som klassas som öppna drogscener. Förvaltningen fortsätter arbetet med trygghetsskapande åtgärder i syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön.								
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	56 %	61 %	53 %	60 %		73 %	73 %	2023
Analys Resultatet från årets medborgarundersökning visar en nöjdhet på 56 procent.. Det innebär en minskad nöjdhet kring renhållning och städning på det hela taget med 4 procent jämfört med 2022. Denna indikator speglar uppfattningen gällande renhållning och städning generellt inom stadsdelen och inte specifikt gällande park- och grönområden som mäts i en annan indikator och där nöjdheten är 64 procent. Renhållning och städning på andra ytor än parkmark har förvaltningen ingen rådighet över. Utfallet visar en skillnad mellan mäns och kvinnors nöjdhet och så ser det ut även inom flertalet stadsdelsförvaltningar. Förra årets mätning visade en skillnad på endast två procent. Förvaltningen kan inte bedöma vad denna skillnad beror på.								
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	64 %	59 %	70 %	66 %		73 %	73 %	2023
Analys Resultatet från årets medborgarundersökning visar en nöjdhet på 64 procent. Det innebär en minskad nöjdhet kring skötsel och städning av park- och grönområden med 2 procent jämfört med 2022. Bedömningen är att det nuvarande arbetssättet över tid har visat en positiv utveckling gällande skötsel och städning av park- och grönområden. Utifrån den marginella minskningen i år ser förvaltningen inte anledning till ett förändrat arbetssätt. Utfallet visar en skillnad mellan mäns och kvinnors nöjdhet och så ser det ut även inom flertalet stadsdelsförvaltningar. Däremot har förvaltningen större skillnader mellan män och kvinnor jämfört med resten av staden. Förra årets mätning visade en skillnad på endast en procent. Förvaltningen ser inte att det finns något i utförandet som kan förklara skillnaden mellan årens utfall.								
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	88 %	86 %	90 %	89 %		88 %	Tas fram av nämnd	2023

Nämndmål: 3.6.1 Invånare är trygga och säkra i Södermalms stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Förvaltningen gör ytterligare satsning inom trygghet och prevention kopplat till ungdomar genom att utveckla det socialt uppsökande arbetet i stadsmiljön kopplat till särskilda händelser som exempelvis skolavslutning och Valborgsmässoafton. Förvaltningen kommer att prioritera att utveckla den situationsanpassade uppsökande arbetet genom att rikta resurser när polisen har särskilda insatser i ett område eller då situationen på en skola kräver åtgärder på

gruppnivå.

- Genom samverkan med trafikkontoret, polis, skola och andra aktörer, genomförs kontinuerliga trygghetskapande insatser och åtgärder i stadsdelsområdet utifrån kort- och långsiktiga bedömningar.

-Att genom deltagande i aktiviteten ”Effektiv samverkan för trygghet (EST)” öka tryggheten och minska brottsligheten inom stadsdelsområdet. Områden som prioriteras är Västra Södermalm och Centrala Södermalm.

Förväntat resultat

- Förvaltningens insatser bidrar till att förutsättningar för brottsligheten minskar.
- Andelen invånare som upplever att stadsdelsområdet är tryggt ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra fokusgrupper/medborgardialog för att exempelvis undersöka upplevd trygghet.	2023-01-01	2023-12-31	
 Genomföra platsspecifika trygghetsmätningar vid Medborgarplatsen, Västra Södermalm och Mariakvarteren.	2023-01-01	2023-12-31	
 Tydliggöra fältassistenternas uppdrag mot ett socialt uppsökande fältarbete kopplat till Stockholms standard för socialt fältarbete.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla arbetssätt för situationell prevention riktat mot barn och ungdomar genom att exempelvis skapa ett team som kan mobiliseras snabbt och flexibelt.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla och förstärka nattvandringar tillsammans med civilsamhället, exempelvis idrottsföreningar.	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.6.2 Södermalms parker är trygga, levande och välskötta

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Utbyte av trasiga skräpkorgar och tillföra fler i områden där det råder brist. Skräpkorgarna är kapacitetsstarka och utformade för att hindra skadedjur och fåglar att komma åt avfallet.
- Renovering av slitna gräs- och grusytor samt återplantering av växtmaterial i parkerna fortsätter. För att öka upplevelsen av välskötta parker är det viktigt att gräs- och grusytor samt planteringar i stadsdelsområdets parker utvecklas.
- Lekplatserna i stadsdelsområdets parker är mycket populära besöksmål och utsätts därför för hårt slitage. För att kunna erbjuda säkra och attraktiva lekplatser kommer upprustningsåtgärder av lekplatser på prioriterade platser genomföras.
- I samband med parkupprustningar utgår förvaltningen från Parkplan Södermalms målbild

för hur respektive park bör utvecklas för att bli inkluderande offentliga rum och mötesplatser för många olika målgrupper.

- Vinteraktivering av parker. För att parkerna i större utsträckning ska levandegöras vintertid anläggs skidspår i Drakenbergsparken och i Tengdahlsparcken när natursnö finns i tillräcklig omfattning. Isar för skridskoåkning spolats på ett antal platser och möjligheten till pulkaåkning på utvalda lämpliga platser kommuniceras till allmänheten. Skötseln av grillplatser prioriteras.

Förväntat resultat

Andelen invånare som är nöjda med skötsel och städning av park och grönområden inom stadsdelsområdet ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas delvis under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat inte nås då invånarnas nöjdhet kring skötsel och renhållning av park och grönområden inte har ökat men att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förbättra tillgängligheten av Parkplan Södermalm.	2023-01-01	2023-12-31	
 Införa möjlighet till källsortering i ytterligare parker.	2023-01-01	2023-12-31	
 Renovering av gräs- och grusytor samt återplantering av växtmaterial.	2023-01-01	2023-12-31	
 Tillföra trygghetsskapande belysning vid Liljeholmsbron i Drakenbergsparken.	2023-01-01	2023-12-31	
 Tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor undersöka tillgängligheten i stadsmiljön med fokus på parkbänkar och offentliga toaletter.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utföra upprustning av lekredskap.	2023-01-01	2023-12-31	
 Utplacering av nya kapacitetsstarka skräpkorgar.	2023-01-01	2023-12-31	
 Vinteraktivering i parkerna.	2023-01-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt under året. Bedömningen grundas på att KF-aktiviteterna kommer att genomföras och att underliggande nämndmål bedöms uppfyllas helt.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på att arbetet med de prioriterade områdena i verksamhetsplan 2023 löper på utan större avvikelser.

Med stockholmarens fokus och för ökad lokal demokrati och inflytande genomfördes nämndsammanträde i maj i Gamla stan och kommer i september att genomföras i Hornstull

för att underlätta närvaro för invånare i andra delar av stadsdelsområdet.

Det för stadsdelsförvaltningarna gemensamma nätverket för mänskliga rättigheter har genomfört ett par träffar och tydliggjort syftet. Dialog har förts med stadsledningskontorets strategier inom området om hur nätverket kan nyttjas i centralt framtagande av analysstöd. Utveckling av stöd och arbetssätt fortsätter enligt plan och utbildning med nationella minoriteters fokus genomförs i september på förvaltningens chefsforum. Digitalt formulär för att lämna medborgarförslag och den utvecklade hanteringen av medborgarförslag har börjat användas i och med nyinkomna medborgarförslag under perioden och upplevs fungera väl. Detta med stockholmarens fokus och för ökad lokal demokrati och inflytande.

Ungdomsrådet har träffats två gånger hittills under 2023 där unga från flera olika skolor inom stadsdelsområdet varit med och berättat om behov och önskemål gällande bland annat fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Bland annat har deltagarna bidragit med idéer/förslag till ungdomskvällar i Tanto under sommaren inom temat trygghet/säkerhet.

Duvnäs fritidsgård håller på att implementera MVP Fritid som fokuserar på en fritid fri från våld där våldsamma normer runt pojkar uppmärksammas vilket är viktigt i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism.

Förvaltningen genomför även regelbundet medborgardialoger med invånare, civilsamhälle och det lokala näringslivet och har därmed ökat förutsättningarna för stärkt lokaldemokrati. Under perioden har två digitala medborgardialoger genomförts som gäller kommande upprustning av lekplatsen i Tantolunden och kommande upprustning av Ansgarieparken.

Stadsdelsnämndens parker och grönområden ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglighetsanpassade. Nämnden arbetar med att få bort lätt avhjälpta hinder från lekplatser och bevakar tillgänglighetsfrågan i samtliga processer.

Ökad jämställdhet

Arbetet med jämställdhet utgår från stadens Program för ett jämställt Stockholm 2018 - 2022 samt mål 5 i Agenda 2030 och är integrerat inom förvaltningens samtliga verksamheter. I verksamheternas planeringsarbete sker analys av uppföljningar och statistik. I de egeninitierade ärendena till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser där så är relevant. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att vidare utveckla, systematisera och följa upp arbetet med jämställdhetsintegrering.

För att förebygga våld i förskolan fortsätter förskolan att utveckla och sprida det våldspreventiva arbetet. Våld i förskolan kan till exempel handla om att leka våldslekar eller att de yngre barnen som ännu ej fått ett verbalt språk blir knuffade eller råkar ut för bitningar. För att förhindra sådana situationer arbetar pedagogerna preventivt. Ett exempel är att pedagogerna uppmärksammar lek med våldsinslag och att den närvarande och aktiva pedagogen erbjuder barnen annan lek.

Förskolorna värnar om flickors och pojkars rättigheter och arbetet med detta bidrar till att alla barn ges möjlighet att lyckas i förskolan oavsett bakgrund. Likabehandlingsarbetet i förskolan är ett ständigt pågående arbete för att förskolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheterna har planer med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling som återspeglar arbetet med att främja

likabehandling.

Användningen av parkerna har analyserats bland annat utifrån kön. Utifrån analysen har parkupprustningar genomförts utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Barns rättigheter

Ett nätverk för barns rättigheter ingår som en del i det årshjul förskolan tagit fram för säker förskola. Nätverket sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Exempel på teman som nätverket har tagit upp är barn med skyddade personuppgifter, orosanmälan och misstanke om att barn far illa. Dessa tillfällen har bidragit till en ökad samverkan mellan förskolan och socialtjänsten och samverkan och samarbetet behöver fortsätta stärkas. Under hösten kommer Stockholms stads Barnombudsman att medverka på en nätverksträff och informera om FN:s barnkonvention.

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. Förvaltningens SIP-samordnare arbetar bland annat för att höja kunskapsnivån om SIP, öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser.

Nationella minoriteter

Förvaltningens verksamheter arbetar med program för återkommande högtider där man också uppmärksammat de nationella minoriteternas högtider med kulturaktiviteter, mat och musik. Hittills i år har samernas nationaldag, internationella romadagen, Sverigefinnarnas dag samt Tornedalingarnas dag uppmärksammas på öppna träffpunkterna och dagverksamheterna. Även löpande aktiviteter äger rum, bland annat i samverkan med Sameföreningen. Dagverksamheterna har tagit kontakt för att inleda samarbete med Södermalms nya förskola Norrskenet, som har ett speciellt fokus på minoritetsspråken samiska och meänkieli.

Arbetet har fortgått gällande förvaltningens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. I mars öppnades möjligheten upp för att ansöka om plats till förskolan Norrskenet. Förskolan Norrskenet ligger integrerat i förskolan Orions lokaler på Maria Bangatan som har nära till flera kommunikationer vilket underlättar för barn från hela staden att kunna ta sig till förskolan. Förskolans lokaler är iordningsställda och rekrytering har skett av en barnskötare som har kunskaper inom två av de samiska språken samt av en förskollärare med kunskaper inom meänkieli. Förskolan öppnade vid höstterminsstarten. Genomförandet av verksamheten sker i nära samverkan med samråden och de familjer som kommer vara anknutna till förskolan.

Medarbetare från förskolorna, öppna förskolorna och parklekarna har deltagit på föreläsning med forskare Lena Huss där fokus var språkutveckling och nationella minoriteter.

Ett samarbete med Skansen med fokus på den samiska kulturen kommer startas upp. Samtliga kommunala förskolor kommer att delta. Pedagogerna kommer att kompetensutvecklas och förskolornas 5-åringar kommer erbjudas besök på Skansen.

Förvaltningens chefsforum under september månad kommer att ha tema fokus nationella minoriteter.

HBTQI+

Fritidsverksamheten kommer under hösten genomföra HBTQ-certifiering för att öka sin kunskap kring målgruppen och utveckla bemötande och insatser för att attrahera fler ungdomar till verksamheten.

Äldreomsorgen fortsätter att samverka och nå ut med information genom de många aktörer inom stadsdelsområdet som också har seniorer som målgrupp. Ett exempel under utveckling är att de öppna träffpunkterna sprider information om RFSL:s mötesplatser för HBTQI+-personer vilket lett till fler besökare och där förvaltningen för dialog om en utökad samverkan.

HBTQI+ certifiering har genomförts för Familjebehandlarna, RVCi och Södermalms beroendeteam. Under hösten planeras även certifiering för Preventionsgruppen. När det gäller Pride uppmärksammades detta av fältassistenter via sociala medier.

Pride har även uppmärksammats i parkleken Drakenbergsparken där det dekorerades med flaggor och besökarna fick även skapa sina egna flaggor. På förskolan Egalia har man återkommande pridefest där allas olikheter och likheter hyllas.

Personer med funktionsnedsättning

Fritidsverksamheten har lördagsöppet särskilt för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning. Insatsen har varit uppskattad av ungdomarna och kommer att utvärderas för att i linje med stockholmarnas fokus tydligare möta de behov och önskemål som finns hos målgruppen. I samarbete med Norrmalms stadsdelsförvaltning har fritidsverksamheten arrangerat Lördagshänget för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning. Aktiviteter som erbjudits vid dessa tillfällen var bland annat karaoke, kubb och grillning. Vid ett av tillfällena åkte verksamheten till Funkisfestivalen i Skarpnäck.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med hälsofrämjande insatser genom projektet Hälsa. Projektets hälsoteam har erbjudit unga och vuxna med funktionsnedsättning ett ökat utbud av hälsofrämjande aktiviteter. Genom hälsoteamet har även medarbetarna ökat sin kunskap och fått utbildning i att motivera och stödja brukarna till att utöva hälsofrämjande aktiviteter. Brukarna har i linje med stockholmarnas fokus i hög grad varit delaktiga i valet av hälsofrämjande aktiviteter. Ökad självständighet hos brukarna är ett annat viktigt resultat och handlar exempelvis om att brukare fått praktik eller arbete och att många brukare har avslutat sin insats inom öppenvården. Det är också flera brukare som efter att ha tränat inom projektet sedan sökt och fått träning på FAR (Fysisk Aktivitet på Recept).

Internationellt samarbete

Förvaltningschefen är ordförande i europeiskt nätverk mot terrorism (CTPN). Fokus under våren har varit på desinformation samt en övning med fokus på CBRNE terrorattacker. Ett deltagande där förvaltningen är med och bidrar men också kan dra viktiga lärdomar för att öka motståndskraften inom området samt även för att utveckla beredskapsarbetet inom förvaltningen.

Förvaltningen har haft dialog med ambassader lokaliserade inom stadsdelsområdet och i staden utifrån ett beredskapsperspektiv. Förvaltningen har haft möte med bland annat Nederländernas kontraterrormyndighet (NCTV) för att utbyta lärdomar om krishantering på

lokal nivå. Arbetet pågår även med några ambassader kring framtida gemensamma krisövningar.

Agenda 2030

Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att integrera arbetet i alla styrnings- och uppföljningsprocesser. Stadens inriktningsmål är uppdelat i huvudsak inom tre områden för att nå social-, ekonomiskt och ekologisk hållbarhet. Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att bland annat ta hänsyn till barns rättigheter, nationella minoriteters rättigheter samt öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning. Samverkan sker med relevanta nämnder i staden, civilsamhället, näringslivet och akademien.

Stadens inriktningsmål 1 - Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningens verksamheter bidrar på olika sätt för social och ekonomisk hållbarhet: Mål 1 ingen fattigdom, 2 ingen hunger, 3 god hälsa och välbefinnande, 4 god utbildning för alla, 5 jämställdhet, 10 minskad ojämlikhet,

Förvaltningen bidrar på olika sätt, exempelvis genom:

- Det förebyggande arbetet för att tidigt nå barn och ungdomar som riskerar att utveckla psykosociala problem och deras föräldrar.
- Arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning.
- Parklekarna är en plats öppen för alla och där familjer från stadsdelsområdet och från andra stadsdelsområden möts.
- Arbetet med barns rättigheter i enlighet med barnkonventionen i socialtjänstens samtliga verksamheter.
- Förskolornas arbete med den gemensamt framtagna visionen, vilken är ett led i att nå en likvärdig förskola.
- Genom arbetet med förvaltningens skolsociala team får fler elever stöd och insatser för att öka närvaron i skolan och på så vis ökas möjligheten för fler elever att gå ut grundskolan med godkända betyg.
- Arbetet med att förebygga att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik.
- Förebyggande och hälsofrämjande insatser inom äldreomsorgen för ett friskare åldrande

Stadens inriktningsmål 2 - Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningens verksamheter bidrar på olika sätt för ekologisk hållbarhet: Mål 7 hållbar energi för alla, 11 hållbara städer och ortsamhällen, 12 hållbar konsumtion och produktion, 13 bekämpa klimatförändringarna, 15 ekosystem och biologisk mångfald.

Förvaltningen bidrar på olika sätt för ekologisk hållbarhet exempelvis genom:

- Hantering av matavfall.

- Skötsel av naturreservat.
- Ett systematiskt arbete för ökad biologisk mångfald.
- Att stadsdelsområdets parker bidrar till ekosystem.
- Energieffektiviserande åtgärder såsom LED investeringar.
- Arbetet med utfasning av produkter med farliga kemikalier.

Stadens inriktningsmål 3 - Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningens verksamheter bidrar på olika sätt för att vara smarta och innovativa:

Mål 1 ingen fattigdom, 3 hälsa och välbefinnande, 5 jämställdhet, 8 anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 10 minskad ojämlikhet, 11 hållbara städer och samhällen, 12 hållbar konsumtion och produktion, 16 fredliga och inkluderande samhällen.

Förvaltningen bidrar på olika sätt för ekonomisk och social hållbarhet exempelvis genom:

- En god prognossäkerhet som leder till budget i balans.
- Befintliga resurser används optimalt och avtal följs upp systematiskt.
- Arbetet mot hemlöshet.
- Systematiskt säkerhetsarbete.
- Arbetet med platssamverkan.
- Brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete som syftar till att ge bättre resultat för både kvinnor och män.
- Underlätta kombination av föräldraskap och arbetsliv för förvaltningens medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden inleda arbete för att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen	2023-01-01	2023-12-31	
  Södermalms stadsdelsnämnd ska i samarbete med förskolenämnden fortsätta arbetet med att utveckla förskola på samiska och meänkieli	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.7.1 Nämndens verksamheter är öppna, jämställda och demokratiska

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå det förväntade resultatet:

- Förvaltningens verksamheter arbetar för att stärka mänskliga rättigheter genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter och barns rättigheter.
- Förvaltningens verksamheter arbetar för att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.
- I de uppföljningar där skillnader i resultat mellan kvinnor och män, flickor och pojkar finns ska det tydligt framgå om skillnaderna är motiverade eller omotiverade. Vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder.

- Genom förvaltningens ungdomsråd ska ungdomar kunna påverka politiska beslut och ordna evenemang som ligger i ungdomars intresse.
- Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag i enlighet med FN:s barnkonvention. Barnets bästa är avgörande även när beslut och andra åtgärder rör föräldern som till exempel vård- eller behandlingsinsatser. Hänsyn tas till barnets ålder och mognad.
- Förvaltningen ska medverka i framtagna av stadens handlingsplan mot rasism.
- I egeninitierade ärenden till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser och barnkonsekvensanalyser där så är möjligt.

Förväntat resultat

- Medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter har ökat.
- Öka förvaltningens kompetenser inom barnrättsområdet.
- Barns rättigheter och ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet.
- Invånarna i stadsdelsområdet har förbättrade förutsättningar för dialog med förvaltningen.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet kommer att uppfyllas under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Minst en kompetenshöjande aktivitet för att öka kunskapen om de nationella minoriteterna rättigheter genomförs för chefer och nyckelpersoner.	2023-01-01	2023-12-31	
🟢 Ta fram en rutin för hur barnets bästa beaktas i egeninitierade tjänsteutlåtanden.	2023-01-01	2023-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestations- och omslutningsförändringar	Prognos	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	2 769,7	3,9	22,3	2 760,9	35,0
Kostnader	3 136,5	3,9	22,1	3 152,1	10,4
Intäkter	-366,8	0,0	0,2	-391,2	24,6
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner					35,0

Resultatenheternas överskott från 2022					49,8
Resultatenheternas överskott till 2024					-44,1
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner					40,7

Tertialrapporten visar på ett överskott om 40,7 mnkr efter resultatöverföring. Äldreomsorg prognostiserar ett överskott om 34,7 mnkr, övrig verksamhet ett överskott om 12,5 mnkr, ekonomiskt bistånd ett överskott om 2,0 mnkr. Individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott om 3,0 mnkr, administration ett underskott om 0,5 mnkr, stöd och service till personer med funktionsnedsättning ett underskott om 3,5 mnkr, stadsmiljö ett underskott om 1,5 mnkr. Övriga verksamheter prognostiserar en budget i balans.

Den mest svårbedömda kostnadsutvecklingen är behov av platser inom vård- och omsorgsboende som succesivt har ökat under året

Resultatenheterna överförde sammantaget ett överskott om 49,8 mnkr från 2022 till 2023. Resultatenheterna prognostiserar att en resultatfond om 44,1 mnkr som kommer att föras över till 2024.

Mnkr Netto	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prestationsförändringar	Prognos (före resultatöverföringar)	Prognos (efter resultatöverföringar)	Avvikelse
Nämnd och administration	83,0			83,5	83,5	-0,5
Individ- och familjeomsorg	266,7			269,7	269,7	-3,0
<i>varav barn och ungdom</i>	138,8			139,4	139,4	-0,6
<i>varav vuxna</i>	66,7			68,7	68,7	-2,0
<i>varav socialpsykiatri</i>	59,2			59,6	59,6	-0,4
<i>varav nyanlända</i>				0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	42,0			43,5	43,5	-1,5
Avskrivningar	21,5			20,6	20,6	0,9
Internräntor	1,1	2,1		4,1	4,1	-0,9
Förskoleverksamhet	436,8		-2,2	436,6	434,6	0,0
Äldreomsorg	1 260,3	0,4		1 229,7	1 226,0	34,7
Stöd och service till personer med	500,0	1,4	24,5	529,4	529,4	-3,5

funktionsnedsättning						
Barn, kultur och fritid	30,7			30,7	30,7	0,0
Arbetsmarknad såtgärder	29,9			29,9	29,9	0,0
Ekonomiskt bistånd	85,2			83,2	83,2	2,0
varav handläggare	31,1			31,1	31,1	0,0
Övrig verksamhet	12,5			0,0	0,0	12,5
Totalt	2 769,7	3,9	22,3	2 760,9	2 755,2	40,7

Nämnd- och förvaltningsadministration

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-3,0	0,0	-3,0	0,0
Kostnader	86,0	0,0	86,5	-0,5
Netto	83,0	0,0	83,5	-0,5

Verksamhetsområdet nämnd- och förvaltningsadministration prognostiserar ett underskott om 0,5 mnkr till följd av ökade kostnader för trygghetsinsatser under resterande delen av året. Insatser avser fortsatt närvaro vid Västra Södermalm samt platsaktivering vid Medborgarplatsen.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-21,6	0,0	-25,8	4,2
Kostnader	288,3	0,0	295,5	7,2
Netto	266,7	0,0	269,7	-3,0

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott om 3,0 mnkr.

Underskottet beror främst på ökande placerings- och personalkostnader. Särskilt har kostnaden för insatser inom beroende ökat. Förvaltningen har bland annat haft fler placerade enligt LVM (lagen om vård av missbrukare) jämfört med 2022. Antalet personer med behov av insatsen var i snitt för perioden januari till juli 2,6 månadsplaceringar, vilket är en ökning med 1,7 månadsplaceringar jämfört med motsvarande period föregående år.

Barn och unga har haft ökade kostnader för inhyrd personal på grund av vakanser och ett ökat inflöde av ärenden.

Stadsmiljöverksamhet

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-1,0	0,0	-1,0	0,0
Stadsmiljökostnader	43,0	0,0	44,5	-1,5
Kapitaltjänstkostnader	22,6	2,1	24,7	0,0
Netto	64,6	2,1	68,2	-1,5

Verksamhetsområdet stadsmiljö prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr. Det prognostiserade underskottet beror på att nämnden i samarbete med Stockholms Hamnar, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret samt trafikkontoret medverkar i framtagandet av ett visionsprogram gällande utveckling av Söder Mälarstrand i enlighet med ”Kajstrategi för Stockholm stad 2022”.

Under rubriken Budgetjustering redovisas begäran om ökade kostnader om 2,1 mnkr för ökade kapitaltjänstkostnader.

Förskoleverksamhet

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar /prestationsförändringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-47,0	0,2	-46,8	0,0
Kostnader	483,8	-2,4	483,4	-2,0
Netto	436,8	-2,2	436,6	-2,0
Resultatöverföring från 2022				33,9
Resultatöverföring till 2024				-31,9
Netto efter resultatdispositioner				0,0

Verksamhetsområdet förskola prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr före resultatöverföring, och en budget i balans efter resultatöverföring.

Verksamhetsområdet har ökade lokalkostnader vilket är en av de ekonomiska utmaningarna samtidigt som barnantalet minskar. Ett lägre barnantal ger en minskad budgettilldelning.

Den största delen av budgeten inom verksamhetsområdet är prestationsrelaterad. Det vill säga att staden gör en avläsning varje månad hur många barn som är inskrivna i förskolan. Varje inskrivet förskolebarn genererar en budgettilldelning. Detta innebär att nämndens slutliga budget först kan fastställas i samband med bokslutet 2023. Med anledning av färre barn beräknas prestationsförändringarna uppgå till -11,5 mnkr för år 2023. Förvaltningen har i verksamhetsplanen för 2023 tagit hänsyn till denna förändring. Liksom tidigare år kommer nämnden erhålla kompensation för hög hyra vilket år 2023 beräknas till 9,3 mnkr.

Förskolans resultatenheter prognostiserar en minskad resultatfond om 2,0 mnkr. Resultatenheterna genomför planerade satsningar som tas av den upparbetade resultatfonden.

Antal inskrivna barn (exklusive kommunövergripande verksamhet, KÖV)

Mnkr, netto	Södermalms budget 2023	Inskrivning augusti 2023	Prognos snitt 2023	Avvikelse
1-3 år	1 300	1 389	1 245	-55
4-5 år	1 300	989	1 283	-17
Allmän förskola	0	0	0	0
Familjedaghem	0	0	0	0
Totalt antal barn	2 600	2 378	2 528	-72

Antalet inskrivna barn exklusive KÖV (kommunövergripande verksamhet) var i augusti 2 378 barn vilket är 37 barn färre jämfört med augusti 2022. Det totala antalet inskrivna barn i förskolan beräknas bli 72 barn färre än det budgeterade antalet. Barnantalet ser därmed ut att bli ytterligare lägre jämfört med vad som uppskattades i samband med tertialrapport 1.

Efterfrågan av förskoleplatser är ojämnt fördelad under året. Under hösten är efterfrågan mindre vilket förklarar skillnaden mellan det inskrivna barnantalet i juli och det budgeterade antalet för hela året. Barnomsorgsgarantin förväntas uppfyllas under året.

I bilaga 07 redovisas antalet inskrivna förskolebarn i den kommunala verksamheten.

Äldreomsorg

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-232,0	0,0	-248,3	16,3
Kostnader	1 491,7	0,4	1 478,0	14,7
Netto	1 259,7	0,4	1 229,7	31,0
Resultatöverföring från 2022				3,7
Resultatöverföring till 2024				0,0
Netto efter resultatdispositioner				34,7

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett överskott om 31,0 mnkr före och 34,7 mnkr efter resultatöverföring.

Budget år 2023 är beräknat på 800 personer inom vård- och omsorgsboende. Under augusti månad var antalet personer 771. I genomsnitt under januari till augusti månad har antalet varit 768 personer. Förvaltningens bedömning är att antalet personer under de sista månaderna kommer att öka. Utvecklingen sett över året ser ut att bli ett genomsnitt om 775.

Antalet personer med hemtjänst på servicehus har minskat under året och var under augusti 83 personer och snittet januari till augusti var 89 personer. Budget är beräknat på 110 personer vilket innebär ett överskott. För augusti månad var antalet hemtjänstinsatser 2 168 jämfört med budgeterat antal om 2 125. Snittet under januari till augusti var 2 143.

Utförarna inom hemtjänst prognostiserar ett underskott om 1,0 mnkr vilket hänförs till Södertjänst. Enheten arbetar aktivt med att minska sina kostnader genom en effektivare personalplanering.

Resultatenheten Södermalms vård- och omsorgsboende överförde ett överskott om 3,7 mnkr från år 2022 till år 2023. Resultatenheten prognostiserar en minskad resultatfond om 3,7 mnkr med anledning av planerade satsningar som tas av den upparbetade resultatfonden.

Under rubriken Budgetjustering redovisas begäran om ökade kostnader om 0,4 mnkr för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning över 65 år.

I bilaga 07 visas antalet personer placerade i vård- och omsorgsboende.

Insatser för äldre

	Budget 2023	T2 Snitt jan – aug	Prognos 2023	Avvikelse
Månadsinsatser hemtjänst ordinarie boende	2 125	2 143	2 150	25
Antal personer med hemtjänst i servicehus	110	90	90	-20
Antal personer med vård- och omsorgsboende	800	768	775	-25
Varav korttidsboende	20	19	20	0
Antal personer med dagverksamhet	180	190	190	10

Prestationerna motsvarar den ekonomiska prognosen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar/ prestationsförändringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-45,3	0,0	-45,4	0,1
Kostnader	545,3	25,9	574,8	-3,6
Netto	500,0	25,9	529,4	-3,5
Resultatöverföring från 2022				11,6
Resultatöverföring till 2024				-11,6
Netto efter resultatdispositioner				-3,5

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 3,5 mnkr. Underskottet beror främst på ett flertal tomma platser på ett gruppboende som är under renovering samt dyra placeringar utanför LOV (lagen om valfrihetssystem).

Den största delen av budgeten inom verksamhetsområdet är prestationsrelaterad där staden gör en avläsning, vår och höst, av hur många personer som har insatser enligt LSS. Varje person med LSS-insats genererar en budgettilldelning som vid årets avläsningar har ökat budgeten med 24,5 mnkr.

Resultatenheten Utförarenhet FUNK överförde ett överskott om 11,6 mnkr från år 2022 till år 2023. Resultatenheten prognostiserar en oförändrad resultatfond.

Under rubriken Budgetjustering redovisas begärda budgetjusteringar om 1,4 mnkr för kommunalt bostadsbidrag.

Barn, kultur och fritid

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-4,8	0,0	-4,8	0,0
Kostnader	35,5	0,0	35,5	0,0
Netto	30,7	0,0	30,7	0,0
Resultatöverföring från 2022				0,5
Resultatöverföring till 2024				-0,5
Netto efter resultatdispositioner				0,0

Verksamhetsområdet barn, kultur och fritid prognostiserar en budget i balans.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-10,1	0,0	-14,1	4,0
Kostnader	40,0	0,0	44,0	-4,0
Netto	29,9	0,0	25,9	0,0

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar en budget i balans.

Under sommaren har 1 104 feriearbetande ungdomar arbetat inom förvaltningens verksamheter.

Ekonomiskt bistånd

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	-2,0	0,0	-2,0	0,0
Kostnader	87,2	0,0	85,2	2,0
Netto	85,2	0,0	83,2	2,0

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr.

Avvikelsen beror främst på att antalet hushåll och att genomsnittsbidraget per hushåll är lägre än den budgeterade nivån.

Antal hushåll i genomsnitt för perioden januari till juli blev 429 vilket är 21 färre än den budgeterade nivån på 450 hushåll.

Information om kostnadsutvecklingen av ekonomiskt bistånd finns i bilaga 07.

Antal bidragshushåll

Antal personer	Budget 2023	T2 Snitt jan – juli	Prognos helår 2023	Avvikelse
Bidragshushåll	450	429	429	-21

Övrig verksamhet

Mnkr, netto	Budget 2023	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2023	Avvikelse
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	12,5	0,0	0,0	12,5
Netto	12,5	0,0	0,0	12,5

Verksamhetsområdet övrig verksamhet prognostiserar ett överskott om 12,5 mnkr. Under övrig verksamhet finns avsatta medel för oförutsedda kostnader.

Resultat och utfall per sista augusti

Resultaträkning, mnkr	2022-08-31	2023-08-31	Differens	Differens %
Försäljningsintäkter	18,3	21,1	2,8	15,2 %
Övriga taxor/avgifter	56,6	59,0	2,5	4,3 %
Hysesintäkter	55,6	60,3	4,7	8,5 %
Bidrag	49,9	46,7	-3,2	-4,6 %
Försäljning av verksamhet	84,0	87,0	3,0	3,6 %
Summa intäkter	264,4	274,1	9,7	3,7 %
Löner	696,6	764,2	67,7	9,7 %
Bidrag	74,2	76,7	2,5	3,5 %
Köp av verksamhet	853,5	929,2	75,7	8,9 %
Hyror	148,1	168,9	20,8	14,1 %
Fastighetskostnader	15,8	18,3	2,5	15,5 %
Förbrukning	24,8	30,3	5,6	22,4 %
Övriga kostnader	96,8	98,1	1,3	1,3 %
Summa kostnader	1 909,8	2 085,8	176,0	9,2 %
Nettokostnader	1 645,4	1 818,7	166,2	10,1 %
Kapitalkostnader	18,9	22,1	3,1	16,1 %
Totalt	1 664,3	1 833,7	169,3	10,2 %

Södermalms stadsdelsförvaltning har i delårsbokslutet 2023 jämfört med föregående år ökade nettokostnader totalt om 169,3 mnkr vilket motsvarar 10,2 procent.

Totalt har intäkterna ökat med 3,0 mnkr. Den främsta förklaringen är ökade försäljningsintäkter med fler sålda platser i vård- och omsorgsboende samt ökade priser per plats. Samtidigt har intäkterna minskat i och med att den statliga kompensationer för Covid-19 som kom år 2022 inte har erhållits år 2023.

Kostnadssidan har ökat med 176,0 mnkr och beror på stora prisökningar i och med den höga inflationen för exempelvis hyror, el, livsmedel och övriga förbrukningsmateriel.

Kostnadsmässigt är de största posterna köp av verksamhet då fler är placerade på vård- och

omsorgsboende och att fler har hemtjänstinsatser. Vidare har lönekostnaderna ökat kraftigt då lönerörelsen generellt i samhället varit hög år 2023 samtidigt som staden höjt påslaget för sociala avgifter (PF) på lönen med 5,5 procent. Kostnadsökningen för det höjda PF-påslaget har förvaltningen fått kompensation i budgeten för år 2023.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultatenheternas bruttobudget 2023	Resultatöverföring från 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad resultatöverföring till 2024 Överskott (+) Underskott (-)
Förskolor				
Område 1	80 882	-7 828	0	7 828
Område 2	98 460	-8 147	0	8 147
Område 3	91 953	-9 166	0	9 166
Område 4	96 985	-8 754	2 000	6 754
Parklekar				
Södermalms parklekar	11 022	-539	0	539
Äldreomsorg				
Södermalms vård- och omsorgsboenden	189 373	-3 722	3 722	0
Stöd och service till personer med funktionshinder				
Utförarenhet FUNK	117 400	-11 615	0	11 615
Summa resultatenheter		-49 771	5 722	44 049

Resultatenheterna överförde 49,8 mnkr till 2023 och prognostiserar att överföra 44,1 mnkr till 2024. Förskolans resultatenheter prognostiserar en minskad resultatfond om 2,0 mnkr. Resultatenheten Södermalms vård- och omsorgsboende överförde ett överskott om 3,7 mnkr från år 2022 till år 2023. Resultatenheten prognostiserar en minskad resultatfond om 3,7 mnkr.

Investeringar

Mnkr	Budget	Begärda budgetjusteringar	Prognos	Avvikelse
Parkinvesteringar	4,7	0	4,4	0,3
Parkreinvesteringar	8,4	0	8,7	-0,3
Nycklade medel Stadsmiljö	10,2	0	10,2	0,0
Klimatinvesteringar	13,8	0	13,8	0,0
Trygghetsinvesteringar	0,8	0	0,8	0,0

Övriga investeringsmedel	1,0	0	1,0	0,0
Maskiner & inventarier	3,1	0	3,1	0,0
Totalt investeringar	42,0	0	42,0	0,0

Parkinvesteringar inklusive reinvesteringar

Stadsdelsnämnden har för år 2023 tilldelats 11,1 mnkr av kommunfullmäktige för parkinvesteringar och reinvesteringar. Fördelning mellan projekt redovisas nedan. Därutöver har nämnden erhållit begärda ombudgeteringar från år 2022 om 1,3 mnkr avseende parkinvesteringsprojektet på Mariatorget och 0,7 mnkr avseende parkinvesteringsprojektet i Tantolunden.

Tantolunden (4,2 mnkr)

En planering gällande upprustning av lekplatsen i Tantolunden (Tågparken) har fortsatt under perioden. Medborgardialog, i form av en digital enkät och ett möte på plats, har utförts. Sammanlagt har 97 synpunkter kommit in gällande lekplatsens nya utformning. För att inhämta synpunkter har förvaltningen även träffat två förskolor där sammanlagt 25 barn deltagit. Projektering inför den kommande upprustningen kommer att pågå under hösten.

Gällande upprustning av parkens gångvägar och rännalar har planering gjorts för den andra etappen. Arbetet planeras att påbörjas under hösten. Arbetet kommer att utföras via trafikkontoret.

Upphandling av utförare som ska ta fram naturvårdsplan för Tantolunden har genomförts under perioden. Arbetet med naturvårdsplanen kommer att pågå under hösten.

Under perioden har en planering inför en kommande omläggning av frisbeegolfbanan i parken inletts.

Mariatorget (4,8 mnkr)

Under perioden har etapp 1 och 2 gällande upprustningen av Mariatorget påbörjats. Upprustningsarbetena planeras vara färdigställda vid årsskiftet.

Haren (1,0 mnkr)

Under året har ett förenklat program för upprustning av parken, i form av en illustrationsplan, tagits fram. Programmet omfattar både upprustning av själva parken men även åtgärder för plaskdammen. Vidare har under perioden projektering pågått. Programmet planeras att tas upp för beslut av stadsdelsnämnden under året.

Ansgarieparken (0,5 mnkr)

Under perioden har en digital medborgardialog utförts inför kommande upprustning av parken. Vid dialogen inkom totalt 96 synpunkter. Under hösten planeras ett förslag till upprustning av parken tas fram som allmänheten kommer att få möjlighet att tycka till om.

Reinvesteringar (2,6 mnkr)

Stadsdelsområdet har en mängd äldre anläggningar som på grund av ålder och hårt slitage har stort reinvesteringarbehov. Under perioden har planering fortsatt för upprustning av bland annat en trappa i Vitabergsparken genomförts. Därutöver har planering pågått att upprusta den

idag avstängda trappan i Glasbrukstäppan.

Investeringar med nycklade medel

Stadsdelsnämnden har tilldelats 10,2 mnkr för investeringar med nycklade medel. En viktig åtgärd är upprustning av lekplatser i syfte att förlänga lekplatsernas livslängd. Under perioden har en fortsatt planering pågått inför genomförande av åtgärder på prioriterade lekplatser. Urvalet har bland annat gjorts utifrån resultatet från utförd besiktning gällande lekplatsernas säkerhet.

Exempel på redan utförda insatser är att lekplatsen i Stora Blecktornsparken erhållit nya studs mattor, lekplatsen i Bergsgruvan erhållit en ny baksandlåda och lekhusen i Anders Franzéns park har försetts med nya tak.

Därutöver används dessa medel till en rad olika investeringsprojekt i stadsmiljön där behov finns. En kommande mindre upprustning av lekplatsen i Björns trädgård planeras. Under perioden har projektering pågått inför utförande. Den tidigare trasiga sandlådan (ekfatet) i Fatbursparken har renoverats. Nya skyltar, exempelvis alkoholförbudsskyltar i Tantolunden och i Drakenbergsparken och en informationsskylt om Reimersholme kajpark, har satts upp.

Klimatinvesteringar

Stadsdelsnämnden har erhållit 13,8 mnkr för klimatinvesteringar.

- Under perioden har arbetet pågått med att förse växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage. Vid utbyte av växtmaterial har möjligheten att utveckla den biologiska mångfalden beaktats. Under perioden har exempelvis tall planterats vid Fiskargatan.
- Under perioden har ett 50-tal träd beställts för utplantering under hösten 2023. Träden kommer exempelvis att planteras ut i Vitbergsparken och på Långholmen.
- Under perioden har upprustningen av Mariatorget påbörjats inom vilken exempelvis genomsläppligt markmaterial anläggs i syfte att förbättra platsens förmåga att hantera dagvatten.
- LED armaturer planeras att installeras i Kulltorps vård- och omsorgsboende samt förskolan Orion.

Trygghetsinvesteringar

Stadsdelsnämnden har tidigare under året sökt och erhållit 0,5 mnkr för trygghetsskapande åtgärder gällande ny trygghetsskapande belysning till området i anslutning till Liljeholmsbron i Drakenbergsparken. Under perioden har planering utförts i samarbete med trafikkontoret. Den nya belysningen planeras att komma på plats under hösten 2023.

Stadsdelsnämnden sökte i samband med tertialrapport 1 ytterligare trygghetsskapande medel gällande åtgärder intill Tantotoppen i Tantolunden. Nämnden har erhållit 0,3 mnkr under 2023 och 0,7 mnkr under 2024 gällande denna insats.

I syfte att motverka olovlig fordonstrafik och förbättra den upplevda tryggheten vid Tantotoppen har tillfälliga blomurnor placerats ut vid vändplanen på Tantotoppen. Vidare har trafikskyltningen längs med Tantolundsvägen kompletterats med information gällande att

vändplanen är avstängd för trafik. Då tidigare vägbom på Tantolundsvägen återkommande vandaliserats har en ny kraftfullare vägbom beställts i samverkan med trafikkontoret.

Övriga investeringsmedel

Medel för Stockholm vid vattnet

Stadsdelsnämnden har erhållit 1,0 mnkr för åtgärder som syftar till att öka vistelsevärden på platser vid vattnet, exempelvis bryggor. Erhållna medel ska användas för att renovera och tillgängliggöra den avstängda bryggan vid Hornstulls Strand. Under perioden har den tidigare bryggan rivits och arbetet med att anlägga en ny brygga pågått. Arbetet utförs i samverkan med trafikkontoret.

Maskiner och inventarier

Förvaltningen har erhållit en budget om 3,1 mnkr för investeringar i inventarier och maskiner.

Kommande åtgärd av markerodring vid Sickla udde

Marken i området kring Sickla udde i Hammarby Sjöstad är påverkad av erodering. I enlighet med framtagen förstudie uppskattas åtgärderna grovt kosta mellan 10-16 mnkr. En fördjupad utredning angående åtgärd pågår inom vilken kostnadsuppskattningen även kommer preciseras. Åtgärderna är planerade att utföras under åren 2024-2026. Åtgärden är i dagsläget ofinansierad varför förvaltningen vill lyfta det kommande behovet.

Omslutningsförändringar

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Ökade intäkter förskolan	10,0	-10,0
Ökade intäkter äldreomsorg	15,0	-15,0
Total omslutningsförändring	25,0	25,0

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll. Omslutningsförändringar i tertialrapport 2 2023 beräknas till 25,0 mnkr, vilket anmäls i detta ärende.

Budgetjusteringar

	Mnkr
Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning	1,4
Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning över 65 år	0,4
Kapitaltjänstkostnader	2,1
Totalt budgetjusteringar	3,9

Kommunalt bostadsbidrag

Nämnden begär budgetjustering av driftmedel för kommunalt bostadsbidrag för personer med

funktionsnedsättning om 1,4 mnkr och för personer med funktionsnedsättning över 65 år om 0,4 mnkr.

Kapitaltjänstkostnader

Nämnden begär budgetjustering om 2,1 mnkr för ökade kostnader för intern ränta.

Analys av balansräkning

Tillgångar, mnkr	T2/2022	T2/2023	Skulder och kommunkapital, mnkr	T2/2022	T2/2023
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	214,8	219,6	Kommunkapital	-173,8	-154,6
Kundfordringar	25,8	20,1	Diverse kortfristiga skulder	-0,4	-0,4
Varav osäkra fordringar	-3,2	-2,6	Leverantörs-skulder	-79,4	-79,4
Kortfristiga fordringar	98,9	112,6	Moms och särskilda punktskatter	-0,5	-0,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	53,3	60,0	Övriga kortfristiga skulder	-0,2	-0,1
Likvida medel	0,5	0,5	Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	-139,0	-177,9
Summa	393,3	412,8	Summa	-381,6	-412,8

Tillgångar

Det bokförda värdet på förvaltningens anläggningstillgångar har ökat med 4,8 mnkr.

Förändringen avser ökade investeringar efter avdrag för avskrivningar.

Kundfordringar har minskat med 5,7 mnkr. Förändringen beror på att det i tertialbokslutet för 2022 fanns fakturor av engångskaraktär och att fakturor till andra förvaltningar har skickats senare 2023, dessa redovisas som upplupna intäkter 2023.

Kortfristiga fordringar har ökat med 13,7 mnkr. Förändringen beror på ej utbetalt statsbidrag inom äldreomsorgen samt att bokförda värden för moms har ökat.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat netto med 6,7 mnkr. Förändringen beror på senarelagd fakturering till andra stadsdelar och ökade intäkter för placeringar inom äldreomsorgen.

Skulder

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med netto 38,9 mnkr. Förändringen beror främst på att det i årets tertialbokslut finns kostnader för retroaktiva löneökningar samt på förändringar i faktureringen från leverantörer som säljer verksamhet till förvaltningen.

Intern kontroll

Förvaltningens arbete med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Uppföljning av förvaltningens väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan görs i ILS-webbens internkontrollmodul. I samband med T2:ans uppföljning framkommer att nämndens kritiska risker ökat från 8 till 10 stycken och att nämndens medium-risker minskat från 108 till 104. Nämndens låga risker ligger kvar på 21 stycken. Vissa förändringar är endast administrativa i ILS-webben och beror inte på faktiska förändringar i risk- och väsentlighetsanalys. En risk som rör basala hygienrutiner inom äldreomsorgen har lyfts till internkontrollplan då sannolikheten för smittspridning ökat under perioden. Vidare har risken att ungdomar råkar ut för tillbud eller skada på sitt feriearbete hanterats i väsentlighets- och riskanalys och därefter lyfts in i internkontrollplanen. Risker kring arkiv och lex Sarah bedöms ha minskat men förvaltningen väljer att ha kvar dem i internkontrollplanen året ut för att göra slutgiltig bedömning i samband med verksamhetsberättelsen.

Förvaltningen har systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer samt rutiner och arbetet genomförs till största del enligt plan. Det viktiga arbetet med att införa Trusted dialog som en åtgärd i informationssäkerhetsarbetet är dock i väntläge eftersom förvaltningen väntar på att staden centralt ska ta ett helhetsgrepp för säker digital kommunikation.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-09-13